

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΕΣΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1876

Βραβεύθην ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς
ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν, ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλείου ἐν τῇ
ἐκθέσει τῆς Δ' Ὀλυμπιάδος καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ
Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΙΟΥΛΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1893

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΕΣΤΙΑΣ» ΟΔΟΣ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ 12

Ἐν Ἀθῆναις ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἐστίας

1893

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Πρωτότυπα

- A. E. Παρρυθία* με λίγα λόγια : 'Ο Βουβός σ. 61.—
Μπαρμπ' Αναστάσης σ. 156.—'Η Τρελλή σ. 163.—
'Η Τρομάρα του Σέργιου σ. 212.—'Η Βαρκούλα σ.
238.—'Ο Παρρασκευής κ' ή κόρη του σ. 248.—Φωτιά
σ. 308.—'Ο θησαυρός σ. 325.—Κρυφή αγάπη σ. 350.
'Αντρόγυνο για πάντα σ. 372.—'Ο Μιμής σ. 389.—
'Η βασιλοπέτρα του Βαγγέλη σ. 410.
Θ. Βελλιανίτη : Τò παλιό μας σπίτι σ. 461.
Γιάννου Έπαρχίτη : 'Ο μάγιστρος Μίχης σ. 302.—'Ο
θάνατος του παληκαριού σ. 373.
A. Καρκαβίτσα : 'Η τέντα των ναυτικών 305.—Τὰ ἐφτά
φουσάτα σ. 353.
E. Λυκοῦδη : Τò Σούνιον καὶ οἱ κρηγοῖ σ. 230, 242, 259.
Γρηγ. Ξενοπούλου : Μαργαρίτα Στέφα σ. 1, 26, 36, 51,
68, 90, 99, 122, 149, 165, 180, 202, 214, 250, 266,
276, 310, 329, 348.—Βορεινὸ παράθυρο σ. 177.
Ἀλεξάνδρας Παπαδοπούλου : Ταξίειδι ἀπροσδόκητο σ.
10, 30.
'Ηλ. Σταύρου : Τò μαρμαρωμένο καρδί (κερκυραϊκὴ πα-
ράδοσις) σ. 142.—Δύο ἄνθρωποι σ. 303.

Μεταφρασμένα

- L. Halévy* : 'Η ὀρειότερα σ. 193.
E. Renan : 'Η μικρὴ Νοεμὴ σ. 326.
'Ατμός καὶ ὕδωρ, διήγησις ἄγγλου μηχανικοῦ σ. 369.
'Ο Δουμάς καὶ οἱ Ἀλφισαί σ. 385.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Πρωτότυπα

- Δ. Βεργαδάκη* : Ἐκ τῆς Φαύστης (μονόλογος) σ. 282.
A. E. Σονέττο σ. 157.
Δ. Γρ. Καμπούρογλου : Τοῦ φθινοπώρου τὰ ὄνειρα σ.
361.—Σκιὰς σ. 391.
Δ. Μάοραρη : Θὰ μαρῶθῃ σ. 239.
Στ. Μωσχόκη : Εἰς τὰ παιδιὰ μου σ. 39.—Τò μυστή-
ριο σ. 97.—Μαγδαληνὴ σ. 373.
Δ. Μενάρου : Ἐπίγραμμα εἰς τὸν Κορινθιακὸν Ἴσθμὸν
σ. 223.

Β' ΕΞΑΜΗΝΙΑ 1893.

- K. Παλαμά* : Ἐφτάφυγο τραγοῦδι σ. 241.—Τò αἶμα σ.
309.—Γιὰ μιὰ πεθαμένη σ. 332.
Γ. Πολυλά : Ἐρασιτέγγης σ. 127.
Σ. Στεφάνου : Ἡ λύρα τῆς καρδίας σ. 338.
Στυλ. Χρυσομάλλη : Ἡ λυγρὴ σ. 187.

Μεταφρασμένα

- Γ. Καλοσγούρου* : Ἀθηναὶ καὶ Βαχχαὶ τοῦ Θεοκρίτου σ.
70.—Ἠλικιὰ τῆς Θεοκρίτου σ. 203.
Γ. Μανρογιάννη : 'Ο βοσκὸς τοῦ Θεοκρίτου σ. 364.
Γλαύκου Ποντίου : Ἀλεξίς καὶ Δώρα, ἐλεγείο τοῦ Γκαίτε
σ. 213.—Δέκατο ἐλεγείο τοῦ Ἀλβίου Τιβούλλου σ. 391.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

- Γ. Καλοσγούρου* : Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐκ τῶν τοῦ
Νικολίου Θωμαζέου σ. 401.
Σ. Π. Λάμπρου : Ἑλληνικὰ χειρόγραφα σ. 86, 264, 367.
A. Μηλιαράκη : Μητροφάνης Κριτόπουλος σ. 43.
K. Παλαμά : Βιβλία καὶ Συγγραφεῖς σ. 5, 58, 74, 188,
Φαῦστα σ. 225.
A. Σιτῆ : Ἡ γένεσις τῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσης σ. 17.
K. Σάθα : Ἡ Μήδεια σ. 236.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ

- K. Κονστάλλη* : Τὰ Τρίκορρα σ. 337.
Σ. Π. Λάμπρου : Ἡ ὄρουχῃ τοῦ Κορινθιακοῦ Ἴσθμοῦ ἐν
τῷ παρελθόντι σ. 33.
E. Λυκοῦδη : Ἡ ξένη τοῦ 1854 σ. 65, 83, 97, 116.
M. I. Μαρκόπου : Ἐπιδρομαὶ πειρατικαὶ κατὰ τῆς Νά-
ξου σ. 107.
A. Μηλιαράκη : Σχινούσσα σ. 285.—Χάρτης Τήνου σ. 316.
Σ. Παγαρέλλη : Τὰ ἐγκλίνα τῆς Κορινθιακῆς Διώρυγος
σ. 81.—Ἡ πεντηκονταετηρίς τοῦ Συντάγματος σ. 129.
—Ἱστορία τοῦ ἸΘ' αἰῶνος (βιβλιογραφία) σ. 220.
Σπ. Πήλικα : Αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 1850 σ. 209.
Γ. Σωτηριάδου : Ἡ ἐπιτάμπος Θήβης σ. 374, 392, 406.
'Η Πετροῦπολις σ. 8, 23, 40, 55, 71.
Περιπέτειαι ἑλλήνος ἱερέως σ. 362.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

- N. X. Ἀποστολίδου* : Ἡ μνήμη τῶν ζώων σ. 498.—'Ο
ὄφις Κονακοῦσι σ. 315.—'Ο Ταχυπέτης σ. 333.—'Ο
Ἄσπερας σ. 361.—'Η χελώνη Κασούνη σ. 397.

Σ. Μηλιαράκη: Τί τρώγει ὁ Ρωμιός σ. 257.
 Ἡ Νακρανάστασις τῶν Φακίρων σ. 171.
 Τὰ περίεργα τῆς ἀστραπῆς σ. 253.
 Κατὰ τί ὑπερέχουσι τοῦ ἀνθρώπου τὰ ζῷα σ. 282.
 Ὁ ὀπάλιος λίθος σ. 380.
 Ἐπιστημονικὰ ἀνάλεκτα σ. 62, 79, 190, 270, 287, 363, 382, 398.
 Ὑγεία καὶ ὑγιεινὴ σ. 110, 175.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΝ

Θ. Βελλιανίτη: Εὐαγγελία Παρρασκευοπούλου σ. 184. —
 Τὰ θεάτρα ἐπὶ Ὀθωνος σ. 321, 342.
 Γεω. Μανουσιάννη: Τὰ ἔργα τοῦ ζωγράφου Ν. Καν-
 τώνη σ. 200.
 Γε. Ξενοπούλου: Θεατρικαὶ ἐντυπώσεις σ. 76.
 Θ. Σοφοῦλη: Νικηφόρος Λύτρας σ. 152.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

Θ. Βελλιανίτη: Οἱ ἐν Ρωσίᾳ Ἕλληνες σ. 273.
 Α. Μηλιαράκη: Περὶ φεσίου σ. 113, 141, 145.
 Σ. Παπανέλη: Ἐθνικὴ βιομηχανία σ. 49.

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ

Βογκέ σ. 12. — Μωπασσάν σ. 21. — Λοττί σ. 61. — Ἐλισα.
 Ἐδμόνδς σ. 89. — Κλαρετὶ σ. 106. — Ὀνὲ 126. —
 Ρισπιάν σ. 360. — Ουῖδα σ. 379.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ι. Λραγάση: Στήλη ἀναθηματικὴ εἰς Ἑρμῆν καὶ Νόμ-
 φος σ. 14.
 Σ. Π. Λάμπρου: Χρονολογικὸν ἐπανόρθωμα σ. 239.
 Ι. Π. Λάμπρου: Νομισματικὰ σ. 409.
 Π. Παπαγεωργίου: Τῆς Ἁγίας Σοφίας τῆς ἐν Θεσσαλο-
 νικῇ τρεῖς ἀνεκδότοι ἐπιγραφαί σ. 218. — Συμπληρω-
 ματικὰ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς ταύτας σ. 317.
 Ἀνασκραὶ ἐν Θορικῷ, Εὐρήματα ἐν Αἰγύπτῳ σ. 222.

Τὰ ἔλευσινια μυστήρια σ. 287.
 Ἀνασκραὶ Δελφῶν, Ἀσσυριακαὶ ἀρχιότητες σ. 288.
 Εὐρήματα σ. 352, 382, 398.
 Γερμανικὴ Σχολή σ. 366, 397.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἠλ. Καπετανάκη: Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς (ἀπόσπασμα)
 σ. 164.
 Στεφ. Σέντη: Διπλὸ ὄνειρο, (ποίημα χωρὶς στίχους)
 σ. 360.
 Φυχάρη: Τὸ φιλὶ σ. 289.
 Φιλικά γράμματα σ. 46, 77, 94, 174, 206, 222, 286,
 318.
 Γνώσεων τὰ ὅρια σ. 94.
 Τὸ Ἡμερολόγιόν μας σ. 280.
 Οἰκογενειακὰ παίγνια σ. 364.
 Γαῖδουράκι σούβλας σ. 381.

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ

Α. Μηλιαράκη: Κολοκύθα στὸ πατερό σ. 221.
 Α. Μ. Ὁ γάμος ἐν Κρήτῃ (βιβλιογραφία) σ.
 Κ. Παλαμά: Τὰ παραυθία μας σ. 355.
 Ἐλεημοσύνη, βραβευθὲν παραυθία σ. 358.
 Ὁ χαρτοπαζίατης, ἐπαινεθὲν παραυθία σ. 359.

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

σ. 15, 31, 47, 63, 78, 95, 111, 127, 144, 158, 174,
 191, 207, 223, 239, 255, 271, 286, 303, 319, 335,
 351, 367, 383, 399, 411.

ΧΡΟΝΙΚΑ

σ. 46, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 160, 176,
 192, 208, 224, 240, 256, 272, 288, 304, 320, 336,
 352, 368, 384, 400, 412.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΙ

Μελιόρ δὲ Βογκέ σ. 13. — Μωπασσάν σ. 21. — Μάρκος
 Ρενιέρης σ. 44. — Πέτρος Λοττί σ. 61. — Ἐλισάβετ Μ.
 Ἐδμόνδς σ. 89. — Ἰούλιος Κλαρετὶ σ. 106. — Γεώρ-
 γιος Ὀνὲ σ. 126. — Νικηφόρος Λύτρας σ. 152. — Εὐαγ-
 γελία Παρρασκευοπούλου σ. 184. — Ἡ αὐτὴ ὡς Με-
 ρόπη σ. 184, ὡς Μήδεια 185, ὡς Ἐνσαρκον ἄγαλμα
 σ. 185. — Ν. Καντῶνης σ. 200. — Βερνάρδος πρίγκηψ
 διάδοχος τῆς Σαξονίας Μάϊνιγγεν σ. 216. — Καλοῦστα
 πριγκίπισσα τῆς Σαξονίας Μάϊνιγγεν σ. 217. — Στέφαν-
 ος Κλέβελανδ σ. 272. — Γ. Σουρῆς σ. 280. — Ἰωάν-
 νης Ρισπιάν σ. 360. — Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος σ. 392.
 Ἡ Βασίλισσα Ὀλγα σ. 406.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ

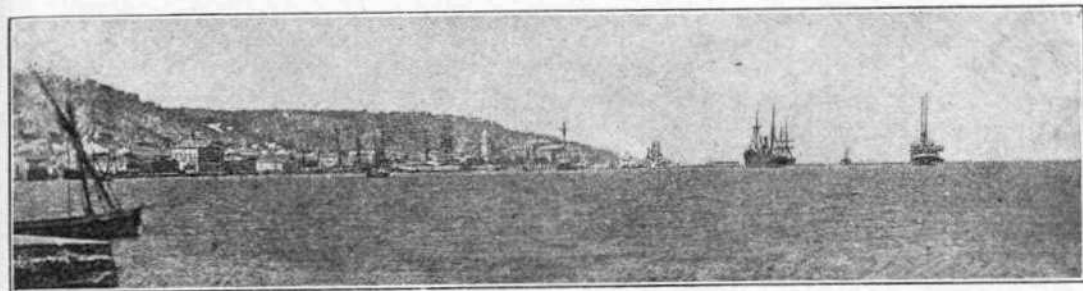
Θερινὴ προῖα σ. 105. — Γὰ τὸ τραπέζι σ. 136. — Μετὰ
 τὴν πειρατείαν σ. 153. — Ὁ κκαὶς ἔγγονος σ. 153. —
 Κλωσὴν σ. 169. — Ὁ μυστικὸς δαίμων τοῦ Καν-
 τώνη σ. 201. — Φρέσκα ψάρια σ. 233. — Τὸ μνήμα τῆς
 μητέρας σ. 249. — Λαίμαργος σ. 297. — Οἱ ζυθοπάται
 σ. 329. — Οἱ κωνγοῖ σ. 345.

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Πετροπούλις: Ἡ σημεῖα τῆς Αὐτοκρατορίας σ. 8. — Τὰ
 παρόγια τοῦ Νέβα σ. 9. — Ἐλκλήρον λεγόμενον Ἐ-
 γωῖστῆς σ. 9. — Ἡ Παναγία τοῦ Καζάν σ. 24. — Μη-
 τροπολίτης σ. 24. — Ἡ Μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Ἰσακκ
 σ. 25. — Ἡ λεωφόρος Νιεύσκη σ. 25. — Τὸ χειμερινὸν
 ἀνάκτορον σ. 40. — Ἀνακτορικὸς γορὸς σ. 41. — Τὸ
 φρούριον τοῦ Πετροπαύλου σ. 42. — Καλὴ μέρα παιδιὰ
 σ. 43. — Τὸ πεζικὸν τῆς Αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς σ.
 55. — Ταχύτερα σ. 56. — Ἀκροβολιστῆς τῆς φρουρᾶς
 σ. 57. — Ψωμοζήτητης σ. 71. — Ἐπιθεωρήσις τῆς φρου-
 ρᾶς ἐν Πετερῶφ σ. 72. — Πέτρος ὁ μέγας σ. 72. — Ἡ
 στέψις Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' σ. 73. — Εὐαγγέλιον τῆς
 Μονῆς Καρακάλου σ. 88. — Νομισματικὸν Μουσεῖον σ.
 121 δις. — Τύποι φεσίων σ. 145, 147, 148. — Τετραευ-
 αγγελον παλίμψηστον σ. 265. — Σιδηροδρόμος Λαρίσης
 σ. 280—281 (τρεῖς εἰκόνες). — Τὸ Ἐρέθθειον ἐπισκευα-
 σμένον σ. 312. — Ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναὸς τοῦ Διὸς σ.
 313. — Ἰβηρικὸν χειρόγραφον σ. 328. — Ὁ Ταχυπέτης
 ἡ Φρεγάτα σ. 333. — Ὁ Ἀστέριας σ. 361. — Τὸ ὀμι-
 λῶν λεμόνι σ. 364—365 (τρεῖς εἰκόνες). — ΝΑ ἄποψις
 Θηβῶν σ. 376. — ΒΑ ἄποψις Θηβῶν σ. 377. — Δ ἄπο-
 ψις Θηβῶν σ. 393. — Ὁ παλιόπυργος τῆς Νάξου σ. 407.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΕΣΤΙΑ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Ἡθὼν Ἐπαρχιακά.

ΔΗΜΗΤΡΙΩ ΒΙΚΕΛΑ

Τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἠθογραφίας — σει-
 ρὰς διηγημάτων, τῆς ὁποίας πρῶτον εἶνε ἡ Μαρ-
 γαρίτα Στέφα — ἀποτελεῖ μικρὰ τις νῆσος τῆς
 Μεσογείου, τρίγωνον ἐπίμικτες καὶ ἐπίκυρτον, προ-
 βάλλον εἰς ὕψος μικρὸν τὰς πυραμοειδεῖς κορυφὰς
 τῶν βουνοειδῶν του. Ὡς τεῖχη περιφρασσούν αὐ-
 ται καὶ ἀρδεύουν δαξιλῶς τὴν εὐρείαν καὶ εὐφορον
 πεδιάδα, τὴν ἐκτρέφουσιν πεντάκις μυρίους κα-
 τοίκους, ἐσπαρμένους εἰς πεντήκοντα κόμας, σω-
 ροὺς λευκάζοντας, οἱ ὅποιοι στίζουν ἐπὶ διαφόρων
 σημείων τὴν ὠρεπιτοπολύ πρασίην τῆς νήσου
 ἑκτασίν, ἀπὸ τῆς νοτίου ἀλιτενοῦς ἀκτῆς, ἀφ' ἧς
 οἱ χωρικοὶ θεδῶνται τάλπεναντι ἀκατοκίκατα νησί-
 δια μὲ τὸ χροῖμα τῆς ἀνατελλούσης κατὰ τὴν
 δεξιὰν δεξιῆς, — μέχρι τῶν ὑψηλοτέρων δυτικῶν
 βουνῶν, τῶν κατακρημνιζομένων πρὸς τὸ δίξον
 κῆμα, ἀφ' ὧν διαδύεσκον μακρὰν τὴν πολυτάραχον
 θάλασσαν τῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ πόλις ἐκτείνεται ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον κατὰ
 μῆκος τῆς καμπύλης ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ τρι-
 γώνου, ἔχουσα ἀντικρὸν τὴν ὑποκῆνον σειραν τῶν
 βουνῶν τῆς Πελοποννήσου καὶ φρουρουμένη ὑπὸ
 φαιοῦ ἐπιμύκους λόφου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δεσπόζουν
 αἱ γηραιαὶ ἐπάλλξεις τοῦ ἐνετικῆς τῆς φρουρίου. Ὁ
 ἥλιος ἀνατέλλων ἀντιμέτωπος τῇ στέλλει ἀπὸ τῆς
 θαλάσσης ἑνωρὶς τὰ ροδόχρουσά του φιλήματα καὶ
 καταυγάζει τὴν μακρὰν καὶ λευκὴν παραλίαν της,
 τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν καὶ ἠδιδάλων κωδωνο-
 στασιῶν της καὶ τὰς ὠρεπιτοπολύ παλαιὰς καὶ με-
 τρίας της οικοδομὰς. Σμαραγδίνη εἶνε ἡ ὄψις τῶν
 λοφίσκων, οἱ ὅποιοι ἐνθεν κακεῖθεν τὴν περιστοι-
 χίζουν, κατερχόμενοι διὰ καταψύτων προσόδων νά
 λουσθοῦν εἰς τὰ γλαυκὰ καὶ ἠνεμα ἕδατα Ὑπε-
 ράνω ὁ οὐρανὸς καμπυλοῦται θαυμασίως γλυκίς
 καὶ κυανοῦς ἤθησον δ' ἐκεῖθεν τὸ φῶς παρα-
 σκευάζει κατὰ πᾶσαν ὥραν τὰ θελκτικώτερα πρὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν σου παίγνια, ἐναλλασσόμενον ποι-
 κιλότητος μετὰ τῆς σκιάς καὶ εἴτε ἐκχυνόμενον

ὡς χεῖμαρρος διὰ τῶν σχιζομένων νεφῶν τοῦ χει-
 μῶνος νά καταλάμψη τὰ ὄμβρια ἕδατα, εἴτε πλημ-
 μυροῦν ἀπ' οὐρανοῦ καθαροῦ τὴν ἀγαλλομένην
 γῆν καὶ καλύπτει τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης
 ὑπὸ μυρίων ἠλιακῶν ἰνδαλμάτων, εἴτε χροσίζον τὰ
 ἐπὶ τοῦ ἰοχρόου ὄριζοντος νεφύθρια καὶ βάπτον διὰ
 πορφύρας τὴν δεξιὰν τὰ δυτικὰ κύματα Σιγνλαί
 καὶ μυστηριώδεις εἶνε αἱ νύκτες αἱ ἀστροφεγγεῖς,
 ὅταν διὰ τῆς καθαρᾶς ὄνειροτρόφου ἀτμοσφαιρᾶς κυ-
 λῆ τὰ φωτεινὰ αὐτοῦ νάματα ὁ γαλαξίας καὶ σπιν-
 θηρίζουν οἱ ἀδαμάντινοι ἥλιοι, τὰ δὲ μελανὰ βάθνη
 τοῦ πόντου φωσφορίζουν ἐκ τῆς ἀνταυγίας τῶν
 μικροσκοπικῶν ζωύφιων καὶ τῆς ἀκτίνας τῶν ὑπερ-
 μεγέθων καὶ ἀπομακρυσμένων ἐκείνων κόσμων...
 Ἄλλ' εἶνε προπάντων θαυμασταὶ αἱ σεληνοφῶτι-
 σται νύκτες τοῦ θέρους, ὅταν τὸ γλυκύτατον φῶς
 ἐξωραΐζη τὸ τοπίον τῆς πόλεως καὶ ἐξιδανικεῖν
 τὸ τοπίον τῆς ἐξοχῆς καὶ καταοτίζη ποταμοὺς χρο-
 σορῶας ἐπὶ τῆς τεφρᾶς θαλάσσης καὶ πνέη ὁ ἀῆρ
 ὁροσερός, ἀπάγων τοὺς ψθόγγους τῶν ἐρωτικῶν
 ἄσμάτων καὶ τοὺς στόνους τῶν χορδῶν καὶ τὰ λε-
 πτὰ εὐώδη μόρια τῶν ἀθήνων ἀνθέων.

Ὅπως σχεδὸν εἰς ὅλα τὰ μέρη τὰ φωτιζόμενα δα-
 ψιλῶς ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἡ ἐδῶ γαλάνη καὶ ἡ ὠραιό-
 τις τῆς φύσεως, ἀποχαυνωτικὴ τῆς διανοίας καὶ
 τῶν χειρῶν, ἀντανაკλῆ εἰς τρικυμίαν ἐν ταῖς ἔν-
 χαῖς τῶν ἀνθρώπων. Εἶνε νοχελεῖς, μάλιστα οἱ κά-
 τοικοὶ τῆς πόλεως, καὶ ὠρεπιτοπλεῖστον ἀγοῖ καὶ
 ἀρολόγοι, ὅσον εὐφρευεῖ ἡ γλώσσά των, ἑλληνικὴ
 ὅπως τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά των, ἀλλὰ μὲ ἤθηνα
 ἀκόμη τὰ ἔθνη τῆς φραγγικῆς κατακτίσεως καὶ τὰ
 μακρὰ ἀσυναίρετα, ἀντηχεῖ εἰς τόνον σεθυμένον,
 χαῦνον, οἰονεὶ ἐρωτηματικόν. Πλὴν τὸ αἷμα βράζει
 θερμὸν καὶ εὐέξαπτον εἰς τὰς φλέβας των, οἱ μαῦ-
 ροὶ των ὀφθαλμοὶ σπινθηροδοιοῦν καὶ τὰ αἰσθή-
 ματα συγκακῶνται βίαια εἰς τὰς καρδίας των, πάθνη
 ἐρωτικαὶ καὶ μίσεις, συσκοτίζονται τὸ λογικόν. Δύ-
 νηται λοιπὸν νά ἐλπίζω ὅτι ὄχι μόνον ἡ σκηνο-
 γραφία ἡ πλουσία εἰς γραμμὰς καὶ εἰς χροῖματα καὶ
 ἀκόμη εἰς ἀρώματα καὶ εἰς ἤχους, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄν-
 θρωποι τοῦ τόπου τούτου τοῦ ὑπενθυμιζόντος
 τόσῳ ζωηρῶς τὴν Ἀνδαλουσίαν, θά σας κάρουν
 νά συγχωρήσατε τὴν ἐκλογὴν εἰς ἓνα πτωχὸν ἀν-
 τιγραφέα, χαλιναγωγοῦντα τὴν φαντασίαν του καὶ
 ἀγαπῶντα τὴν πραγματικότητα.

Α

«Έλα, σώνει τώρα τὰ παινιδια! Ματαπέστε άλλη μία βολά τὸ μάθημά σας καὶ τώρα-τόρα θάρρη ὁ δάσκαλος νὰ σας ἀλλάξη. Γειά σας!»

Πυρρόθριξ καὶ μελανεῖμων ἡ ώραία κόρη ἐκάθητο πλησίον τοῦ παραθύρου, κεντῶσα μετ' ἀθυμίας ταινίαν λευκὴν. Τὰ παιδία, βλέποντα μέσα εἰς τ' ἀφραθητάρια των, ἤρχισαν νὰ ἐπαναλαμβάνουν μεγαλοφώνως καὶ ἐρρυθμῶς τὰς συλλαβὰς καὶ τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας εἶχον ἀπὸ ἡμερῶν τὸρ' ἀποστηθίσει :

«Στά, στρά, μνά, ρθά...

— Μή-λόν... γύ-νή... δέν-δρόν...

— Βα, βε, βη, βι, βο...»

Ἦσαν ὅλα μικρά, σχεδὸν νήπια, τῆς γειτονεῖας τὰ παιδία, τὰ ὁποία αἱ μητέρες ἐστελλον εἰς τῆς Γιακουμάκιννας, διὰ νὰ ἠσυχάζουν αὐτὰ ἀπὸ τὸ κακὸν των ὄλην τὴν ἡμέραν καὶ νὰ συνειθίζον κ' ἐκεῖνα ἀπὸ τώρα τὸ Σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐπήγαιναν ἀργότερα. Κοράσια καὶ ἀγόρια μαζί, ἐκάθητο ἄλλα μὲν εἰς τὰ μικροσκοπικὰ σκαμνάκια, τὰ ὁποία ἐπίτηδες μετέφερον ἀπὸ τὰς οἰκίας των, ἄλλα δέ, τὰ περισσότερα τὰ ὁποία δὲν εἶχαν, εἰς τὴν κλίμακα τοῦ ὑπερώου, ἡ ὁποία ἐνόμιζες ὅτι ἐγεινεν ἐπίτηδες διὰ τὸ αὐτοσχεδῖον νηπιαγωγεῖον. Θύρα στενὴ, κλειομένη ἐπὶ τῆς κλίμακος ταύτης, ἄφρινεν ἐξω τὰς τρεῖς πρώτας εὐρείας καὶ τριγωνικὰς αὐτῆς βαθμίδας, ἐπ' αὐτῶν δὲ συνεσωρεύοντο τὰ παιδία, καθήμενα ὡς ἐν ἀμφιθεάτρῳ, ἐν ᾧ γύρω ἐκεῖ παρετάσσοντο καὶ τὰ σκαμνία τῶν προνομιούχων. Τὸ χάριεν σύνολον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζετο οὕτως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἦτο μία μάζα παιδίων, καθημένων δὲν ἤξευρες ποῦ, ἐκεῖ εἰς τὴν γωνίαν μεταξὺ μιᾶς θύρας καὶ ἐνὸς παραθύρου, μετὰ τὰς χρωματιστὰς ἢ λευκάς των ἐμπροσθέλας, μετὰ τὰς μελανὰς ἢ καστανὰς κόμας, μετὰ τοὺς ζωηροὺς ὀφθαλμούς, λάθρ' ἀνεγειρομένους ἐκ τῶν βιβλίων καὶ μετὰ τὰ κεράσινα αὐτῶν στόματα, τὰ ὅλην ἀνοικοκυμμένη. Βαθμηδὸν αἱ φωναὶ των, ἐρ' ὅσον εὐρισκον εἰς τοῦτο ἡδονήν, ἐνεδυναμοῦντο, καὶ ἡ μεταλλικὴ αὐτῶν συναυλία ἐπλήρου ἀνυψομένη τὸν εὐρὺν θάλαμον μετὰ τὰ παλαιὰ ἡμαυρωμένα ἐπιπλα, μετὰ τὸ μέτριον φῶς, τὸ εἰσερχόμενον ἀφ' ἐνὸς μόνου παραθύρου, φρασσομένου διὰ σκιᾶδος ἐξ ὀθόνης λευκῆς. Πάλιν ἡ νεῆνις, ἡ ὁποία ἐξετέλει χρέη παιδαγωγοῦ, ἤγειρεν ἐκ τοῦ ἐργοχειροῦ της τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐρώναξεν :

— Αἰ, ξεραῖλα !

Τὰ παιδία ἀπέμειναν μετὰ στόμ' ἀνοικτόν. Ἡ νεῆνις ἐξηκολούθησεν αὐστηρά :

«Τί φωνές εἶν' ἐρτοῦνες ; Δέ σας εἶπα τόσες βολές νὰ μὴ φωνάζετε ἔτσι ; Μετὰ ξεκουράνετε. Ἐλ' ἀγάλια-ἀγάλια. Γειά σας !»

Καὶ ἐπανάρχισαν τὰ παιδία ἐντρομα μετὰ φωνὰς πολὺ σιγανὰς, ὑπερρίνουσας, ἀποτελούσας τώρα ἓνα βόμβον μονότονον καὶ πληκτικόν :

«Στά, ρθά... βά, βέ... μή-λόν... γύ-νή...»

Ἡ νεῆνις δὲν ἐδράδυνε νὰ διαμαρτυρηθῇ.

«Οὐ, μουρμουρα !! Καλὲ δὲν ἤξερετε σήμερα,

γυιέ μου, νὰ διαβάσετε ; Τί ἐπάθατε ; Νά, ἔτσι, μωρὲς παιδία μου.»

Καὶ ἀρπάσασα τοῦ πλησιεστέρου παιδίου τὴν φυλλάδα, ἤρχισε νὰπαγγέλλη γρήγορα μετὰ φωνὴν μετρίαν καὶ καθαρὰν ἐν μέσῳ σιωπῆς γενικῆς :

«Βα, βε, βη, βι, βο, βυ, βῶ ! Πα, πε, πη, πι, πο, πυ, πῶ ! Ἐτσι, γειά σας ! Ὅχι, πότε νὰ μου σηκόνετε τὸν κάθουρα τοῦ μυαλοῦ μετὰ τσοὶ φωνές καὶ πότε νὰ με πεθαίνετε μετὰ τὴ μουρμουρα...»

Μετὰ τὴν τελευταίαν λέξιν ἠνοιχθη ἡ θύρα τοῦ βήθους καὶ εἰσῆλθεν ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον, ὁμοῦ μετὰ ὀλίγον καπνὸν καυσοξύλων, γηραιὰ τις γυνὴ καὶ αὐτὴ μελανεῖμων, μετὰ ἀγαθὴν φυσιογνωμίαν, φοροῦσα ὀμματογυάλια καὶ μαυδὴλίον λευκὸν εἰς τὴν κεφαλὴν, συνδεδεμένον ὀπισθεν ἐν εἰδεί κεκρυφάλου.

«Ἐ !» εἶπε « ! καλὲ νὰ σου πῶ, Μαργαρίτα, ποῦ εἶσαι σήμερα μετὰ τὰ φεγγάρια σου ; Τί τα σταυρόνεῖς ἔτσι τὰ παιδία ; Μίαν ὥρα τώρα σ' ἀκούω. Ἄστα, γυιέ μου, νὰ διαβάσουνε ὅπως θέλουνε !»

— Ἐγὼ νὰ φύγω ἀπὸ δῶ μέσα καὶ ἄς διαβάσουνε ὅπως θέλουνε.»

Εἶπεν ἡ Μαργαρίτα καὶ ἐγερεθίσασα εἰσῆλθε ταχέως εἰς τὸ παράπλευρον δωμάτιον καὶ ἐκλείσεν ὀπισθεν τῆς τὴν θύραν ἀποτόμως. Φαίνεται ὅτι ἀρομήν ἐζήτει νὰπαλλαχθῇ τῆς ὀχληρᾶς ἐπιστάσεως τῶν μικρῶν.

«Ἐγνοια σου, ἐγνοια σου ! ἐφινίρισα πλησιὸ τὴ δουλειά μου καὶ θὰ κάτσω ἐγὼ μετὰ δαῦτα» εἶπεν ἡ γραιά, ἀναλαμβάνουσα ἐκ τῆς τραπέζης τὴν κιτρίνης της ταμδακοθήκη καὶ φορῶσα μίαν πρέζαν μετὰ μορρασμὸν, τὸν ὁποῖον πολὺ ἠγάπων καὶ ἀπεμιμούντο κατόπι τὰ παιδία. «Σπολάετη γιὰ τὴν πολλή σου καλωσύνη».

— Τίποτσι, νόνα μου !» ἀπάντησεν ἀπὸ μέσα ἡ νεῆνις μετὰ εἰρωνεῖαν ἐλαφρὰν.

Ἐσπόγγισε τὰς χεῖράς της ἡ γραιά εἰς μακτρον κρεμάμενον ὀπισθεν τῆς θύρας, ἐφόρεσε εἰς τὴν ζωσση τὴν καρδουλίαν της, τὸ ἐκ χαρτονίου καὶ ἰνδιάνης ὑποστήριγμα τοῦ σκαρτσουνοξύλου της, ἐπῆρε κατόπι τὸ σκαρτοῦνί της μετὰ τὰς στιλπνὰς βελόνας καὶ τὸ μέγαλον κοντάρι καὶ ἐκάθησε νὰ πλέξη εἰς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀρῆσει ἡ Μαργαρίτα. Ἦστραψαν ἐκ τῆς γαρῆς οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν παιδίων. Περισσότερον ἀπ' ὅλους ἐκεῖ-μέσα καὶ ἀπὸ τὸν δάσκαλόν των τὸν σιόρ Γιακουμάκη καὶ ἀπὸ τὴν Μαργαρίταν καὶ ἀπὸ τὴν Νένεν, τὴν σιόρα-Γιακουμάκιναν ἠγάπων καὶ ἤθελον πλησίον των.

Πόσον ἦτο καλὴ πρὸς τὰ παιδία καὶ τρυφερὰ καὶ περιποιητικὴ. Ποτὲ ὁ γλυκὸς λόγος δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ στόμα της, τὸ στόμα ἐκεῖνο τὸ γεροντικόν καὶ νωδόν, αἱ δὲ ρικναὶ της χεῖρες, αἱ πλέκουσαι μετὰ ταχύτητα ἀπαράμιλλον, θωπεύει μόνον ἤξευραν νὰ χαρίζουν εἰς τὰς μικρὰς κεφαλὰς. Ἄλλ' ὅ,τι πρὸ πάντων εἴκουε καὶ ἐμακρύνε τὰ παιδία, ἀπὸ τοῦ μεγαλητέρου, τὸ ὁποῖον μόλις ἦτο ὀκτὼ ἐτῶν, μετὰ τοῦ μικροτέρου, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ἀκόμη δύο, ἦσαν τὰ παραμύθια, τὰ ὁποία ἐκεῖνα παραμύθια, τὰ ὁποία ἡ ἀγαθὴ γραιά ἤξευρε καὶ τοῖς διηγεῖτο μετὰ τὴν ἰδιαιτέραν της τέχνην, ἀκαταπόνητος καὶ πρόθυμος πάντοτε εἰς τὴν ἀθῶαν παράκλησιν.

«Φτάνει νὰ μὴν ἔχω δουλειά, παιδία μου, καὶ σας λέω ὅ,τι θέλετε» τοῖς ἔλεγεν. Ἐννοεῖτε λοιπὸν τώρα πολὺ καλὰ, ὅτι ἀφ' οὗ καθὼς ἡ ἰδία ὠμολόγησεν, εἶχε τελειώσει πλησιὸ τὴν δουλειά της, τὸ παραμύθι ἦτο κατὰ τι ἀναπόφευκτον. Ἡ ὁμοφώνως παράκλησις ἐγένετο δεκτὴ τ' ἀφραθητάρια. — ἀφ' οὗ πρῶτον ἰδέθη ὄφ' ὄλων μία τυπικὴ διαθεβαίωσις ὅτι ἤξευραν τὸ μάθημά τους νεράκι καὶ δὲν θὰ ἔντροπιάζουνταν στὸ δάσκαλό τους τώρα τώρα, — ἐφυλάχθησαν μετὰ προθυμίαν εἰς τὰς μικρὰς ἀπὸ ἰνδιάνην σακκούλας, ἀνηρητημένας δι' ὁμοίων ἱμάντων ἀπὸ τῶν μικρῶν των ὤμων, ἐκλείσθησαν τὰ στόματα, διεστάλησαν ἐπὶ τῆ προσδοκίᾳ οἱ ὀφθαλμοί. Καὶ πρὶν τελειώσουν οἱ πόντοι τῆς πρώτης βελόνας, ἡ φωνὴ τῆς σιόρα-Γιακουμάκιννας ἤρχισε τονίζουσα ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς καὶ τῆς συγκινήσεως τὴν στερεοτύπον εἰσαγωγὴν :

«Κόκκινη κλωτῶν δερμένη
Στὴν ἀνέμη διπλωμένη,
Βάρτε κλωτσο νὰ γυρίσῃ
Παραμύθι νὰρχινῆσῃ».

Ἄρχῃ τοῦ παραμυθιοῦ καὶ καλημέρα τς' ἀφρονεῖτε σας !

— Καλημέρα !» ἀπάντησεν ὁ χορὸς τῶν παιδίων μετὰ σοβαρότητα.

Δὲν ἦτο νέον τὸ παραμύθι. Θὰ ἦτο ἡ τρίτη φορὰ, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἐδιδάσκετο καὶ ὁ νεώτερος ἀπὸ τοὺς μαθητὰς καὶ ὁμοῦ ὅλοι, παλαιοὶ καὶ νέοι, τὸ ἤκουον μετὰ τῆς αὐτῆς ἡδονῆς. Ἐπρόκειτο περὶ τῶν μεγάλων καὶ ἀτελευτήτων περιπετειῶν μιᾶς πεντάμορφης βασιλοπούλας, τῆς ὁποίας τὸ θαυμασιώτερον χαρακτηριστικόν ἦσαν τρεῖς τρίγες χρυσαὶ καὶ μακρὰι φυτρωμέναι εἰς τὸν ὀμφαλὸν καὶ περιβάλλουσαι τρεῖς τὴν μέσην τῆς κόρης, τὸ δὲ κυριώτερον ἐπιστόμιον ἡ ἀνακλύψις τοῦ ροβεροῦ τούτου μυστικοῦ ὑπὸ τινος τῶν αὐλικῶν, τῆ ἐπεμβάσεως πονηρᾶς γραιάς καὶ αἱ ἐκ τούτου ἀναιδεῖς φλυαρίαι τοῦ νέου, ὥστε νὰ χρειασθῇ κατόπι, πιστευομένης τῆς συκοφαντίας, μεγάλη ἐπιδειξιότης διὰ νὰποδειχθῇ ἀλώβητος τῆς βασιλοπούλας ἡ τιμὴ. Τίποτε ἐξ ὄλων αὐτῶν δὲν ἐνόουν ἀκόμη τὰπονήρευτα παιδία καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ παραμυθιοῦ τὸ ἤκουον ἐν τούτοις μετ' ἡδονῆς, ἀκούμενα εἰς τὰ πρῶτα, τὰ ἐξωτερικὰ θέλητρα ὅσα ἐνόουν, καὶ ἀφίνοντα νὰ παρέρχωνται τὰλλα, ὅσα δὲν ἐνόουν, χωρὶς σκέψιν, χωρὶς ὑποψίαν, χωρὶς ἐρώτησιν. Δὲν συνέβαιναν ὁμοῦ τὸ ἴδιον καὶ μ' ἓνα ἄλλον ἀκροατὴν, ἂν καὶ ὄχι ὀλιγώτερον παιδίον καὶ αὐτόν, ἐξερχόμενον σιγὰ, ἐρπυτικῶς ἐκ τοῦ παρακειμένου δωματίου καὶ πλησιάζοντα ἐκεῖ νὰκούσῃ... νὰκούσῃ... Ἦτο ἡ σιόρα Νένε, ἡ δεσποινὴς ἀδελφὴ τοῦ σιόρ Γιακουμάκη, γραιά παλιμπαις ἀσχημοτάτη, κυρτωμένη, κοντή, μετὰ μύτην ὡς πτηνοῦ ἀρπακτικοῦ, μετὰ πινάρην κόμην ἐκρεῦγουσαν τοῦ λευκοῦ κεκρυφάλου καὶ μετὰ τοὺς περισσότερους δακτύλους τῶν χειρῶν ἠκρωτηριασμένους ἀπὸ τὸ καλαγῆθι, τὸ ὁποῖον καταστρέφει τοὺς ὄνυχους, κάμνει δὲ τοὺς νέους νὰ φυτρῶνουν παραμορφωμένοι ἐπὶ τῆς κερυρῆς τῶν δακτύλων, εἰς σχῆμα σκούφου νυκτικοῦ. Ἐκάθητο μέσα, εἰς τὸν καναπέ της,

στρήφουσα φυτίλια διὰ τοὺς λόγους, ὅταν ἡ νύμφη της ἤρχισε τὸ παραμύθι καὶ τὴν ἔκαμε νὰ ἐντείνῃ τὴν προσοχήν. Τὸ ἐνδιαφέρον της πύξανε βαθμηδόν, ἕως οὗ μὴ δυναθεῖσα νὰ κρατηθῇ, ἠγέρθη καὶ εἰσῆλθε μετὰ τὴν ἡμιτελῆ θρυαλλίδα εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ τὸ βουτουλί, τὴν τολύπην τοῦ βάμβυκος εἰς τὴν ἄλλην, καὶ ἐκάθησε σιγὰ-σιγὰ πλησίον τῶν παιδίων, ἐπὶ μιᾶς ἔδρας ἐκ τῶν παρατεταγμένων προαιωνίως κατὰ μήκος τοῦ ξυλίνου κιγκλιδώματος τῆς κλίμακος, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ κοινὸν ἐκεῖ τῶν μικρῶν οἰκιῶν σχεδίων, ἀπὸ τῆς εἰσόδου ἄγει εὐθύς εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἦκουε μειδιδῶσα διαρκῶς καὶ ἐκίνει τὴν κεφαλὴν μετὰ ἥθος δηλοῦν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐνόει καὶ διέκοπτε πού καὶ πού τὴν διήγησιν μετὰ κανὲν γμ ! ἀνακουρίσεως ἢ μετὰ καμμίαν ἐπιφώνησιν :

— «Αἰ γιὰ τὴν τιμὴ τση, βλέπεις, μάτια μου ! Ἄμὴ πῶς !

— Ἄσε νὰ ἰδῆς ! ἄσε νὰ ἰδῆς !» ἀπάντησεν ἡ Γιακουμάκιννα, προβάλλουσα τὴν χεῖρα καὶ ἐξηκολούθει διηγουμένη μετὰ σιγανὴν φωνὴν, ἐκ ρόβου μὴ ἐνοχλήσῃ τὴν Μαργαρίταν, ἡ ὁποία δὲν ἐχώνευε καὶ πολὺ τὰ παραμύθια, ὑψοῦσα δὲ αὐτὴν μόνον εἰς τὰς ἐκτάκτους τῆς δράσεως στιγμάς, ὅταν λησμονομένη, ἄφρινε τὴν κνημίδα της νὰ κρέμαται ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ συνώδευε μετὰ σχήματα ἐνθουσιώδη τὴν ὑψηλὴν της ρητορικὴν :

«Ἄτῃ τση καὶ ἄπατῃ τση, ἐπρόσταξε τότενες ὁ βασιληᾶς, νὰ γένη τὸ κομματί τση ὅσο εἶνε καὶ τ' αὐτὴ τση !»

Εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις ἡ Μαργαρίτα ἐφέρετο συνήθως κατὰ δύο τρόπους ἢ, ἂν εὐρίσκειτο εἰς τὴν καλὴν της, ἐξέπεμπεν ἓνα ἀργυρόροχον γέλωτα καὶ μίαν φράσιν :

«Καλὲ δὲν ἐβαρέθηκες κηόλα, νόνα μου, ὄλω τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια !» ἢ, ἂν εἰς στιγμὰς δυστροπίας — αἱ ὁποῖαι διὰ νεῆνιδα εὐρισκομένην εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ τὰς περιστάσεις τῆς Μαργαρίτας Στέφα, δὲν ἠμποροῦσε νὰ μὴν εἶνε τώρα σιγανὰ, — ἄφρινε μίαν ὀξεῖαν, νευρικὴν ἀνακραυγὴν ἐμποιοῦσαν τρόμον :

«Οὐ, σκοτούρα !»

Ἄλλὰ σήμερα, καθὼς ἦτο πράγματι μετὰ τὰ φεγγάρια της, εἰς τὸ πρῶτον κάπως ὑψηλόφρωνον τῆς μάχμης «βαρεῖ, παιδία μου, παντσέλι κ' ἐρχεται ὁ βασιληᾶς» ἔχασε τὴν ὑπομονήν, ἠνωῖζε παταγωδῶς τὴν θύραν τοῦ δωματίου της καὶ διασχίσασα τὴν αἴθουσαν μετὰ βῆμα ταχὺ καὶ μετὰ τὴν ἐκτάκτου ἀποστροφῆς φράσιν :

«Ὅρκο ἐκάματε σήμερα νὰ με βουρλίσετε !» κατέφυγε καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ ἀπομακρυσμένον καὶ ἀπρόσβλητον μαγειρεῖον.

*

Τὰ ξύλα εἶχον ἐξανάψει καὶ ὁ καπνὸς ἦτο ὀλιγώτερος. Ἡ ἐστία ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐβράζε τραγωδοῦσα ἡ πηλίνη γύτρα, μαυρὴ ἐκ τοῦ καπνοῦ, διέχυνε θάλαπος εὐάρεστον. Τὸ μικρὸν παράθυρον ἦτο ἀνοικτόν πρὸς τὴν γλυκεῖαν ῥηνοπωρινὴν ἡμέραν, τὴν ἀνευ πνοῆς ἀνέμου ἐλαχίστης. Θύρα στενὴ, μ' ἓνα μόνον ὑαλοπίνακα, ὠδήγει ἐκείθεν πρὸς τὸ δῶμα, μικρὸν πλινθόστρωτον διαχώρισμα, ἐκ τοῦ

οποίου καθήρχοντο εις τὴν αὐλήν καὶ ἐπὶ τοῦ στενοῦ βάθρου τοῦ ὁποίου ἦσαν ἀποτεθειμένοι ἢ μία παρὰ τὴν ἄλλην δύο γάστραι, ἢ μία μὲ βασιλικὸν καὶ ἢ ἄλλη μὲ βεγονίαν, καὶ ἔν κιβώτιον ξύλινον μὲ καστανόχρωμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἦναι ἢ λατρευτὴ μπουγαρινιά. Διὰ μέσου τοῦ καλαμίνου φραγμοῦ καὶ τοῦ δικτύου, τὸ ὁποῖον τὴν ἐπροσύλασεν ἀπὸ τὰ συχνὰ πηδήματα τῶν γαλῶν καὶ τῶν ὀρνίθων, ἐφαίνοντο τὰ μεγάλα τῆς πρασινοκίτρινα φύλλα, ὅμοια πρὸς φύλλα λεμονέας, καὶ ἐπὶ τῶν νέων μικροφύλλων βλαστῶν μικροσκοπικοὶ κάλυκες ἀραϊοί, ἀνοιγόμενοι περὶ τὸ ἐσπέρας εἰς ἀνθύλλια ἄσπρα καὶ καχεκτικά, ξεκηπίδια πλέον αὐτὴν τὴν ἐποχὴν. Ἄ, ποῦ τὰ μπουγαρινία τοῦ καλοκαιριοῦ!... Καὶ περιλῦπος ἡ Μαργαρίτα πλησιάζει τὸ κιβώτιον καὶ ἀνασκαλεῖται τὸ ὑγρὸν καὶ κατὰμαυρον χῶμα, ἀνάμικτον μὲ ὑποστάθμην καφέ, ἢ ὁποῖα καθὼς τὴν ἐβεβαίωσαν, κάμνει πολὺ καλὸν εἰς τὰ φυτὰ. Τί μεγάλα, τί μουσχοβολισμένα, τί ἐμμορφα, ὅπως καμμιά δὲν τα ἔκανε στὴ γειτονεῖα, τὰ μπουγαρινία ἐκεῖνα τοῦ καλοκαιριοῦ! Ἦτανε μία χαρὰ Θεοῦ νὰ βλέπῃ κανένας τὸ κοντόβραδο ἐκείνην τὴν κασσελέτα. Καὶ τότε;... Ὡμέ! ἔτσι περνᾶνε οὐλα σὲ τοῦτο τὸν κόσμον.

Καὶ ἀνήγειρε μὲ τὴν ἀπέλιδα σκέψιν τῆς στιγμῆς τοὺς μεγάλους βαθεῖς ὀφθαλμοὺς, τοὺς σκιαζομένους ὑπὸ μακρῶν βλεφαρίδων πυρρῶν, πρὸς τὸν οὐρανὸν, καταγάλανον ὡσεὶ λουσήντα εἰς τὰς τελευταίας ἀρθόνας βροχᾶς, καὶ τοὺς κατεβίβασεν ἡρέμα πρὸς τὴν γῆν. Τὸ τοπίον τῶν αὐλῶν καὶ τῶν ὀπισθίων προσόψεων, τὸ ὁποῖον περιέβαλε μ' ἐν βλέμμα, ὀλίγον ἦτο φαιδρὸν. Ὁ ἥλιος, ὁ ὁποῖος τὸ ἐφώτιζε, δὲν ἴσχυε νὰ κρύψῃ τὴν γυμνότητά του καὶ τὴν ἀθλιότητα. Αἰσθητὰ τι λύπης καὶ ἀνησυχίας καὶ βάρους ἐπροξένουν εἰς τὴν νεανικὴν πτεροφόρον ψυχὴν ἢ σειρὰ τῶν μακρῶν τοιχωμάτων, τὰ ὁποῖα διεχώριζαν τὰς αὐλὰς, κρημισμένων ἤδη πολλαχῶς καὶ οἰνοὶ ἐρεπιπίων, οἱ ἐντὸς αὐτῶν σωροὶ τῶν χωμάτων, τῶν πετρῶν καὶ τῶν ἀκαθαριῶν. τὰς ὁποῖας σκαλίζουσαι ἐρράμφιζαν αἱ ὀρνίθες τὰ κίτρινα πλέον φύλλα τῶν κλημάτων, ξηρανομένων εἰς τὰς μεμονωμένας καὶ ἐπικλινεῖς ἀναδενδράδας τὰ ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἐνός τῶν πλησίον τοίχων παρατεταγμένα λευκαυγῆ τεμάχια γύψου, ἐκεῖ εἰς τὴν αὐλήν τῆς Σαμουγίνας, τῆς κατασκευαστρίας τῆς πούδρας, ξηρανθέντα ἤδη καὶ ἔτοιμα πρὸς τριθῆν' αἱ στέγαι τῶν χαμογαίων, μὲ τὰς ἐκτοπισμένας καὶ ἐλεεινῶς συντετριμμένας κεραμίδας ἐκ τῶν ἐπιδορμῶν τῶν παιδιῶν, κυνηγουμένων ἀπὸ αὐτῆς εἰς αὐλήν τὰ ἡμελημένα παράθυρα μὲ τὰς ρυπαρὰς ὑάλους καὶ τὰ κατασπαραγμένα φύλλα οἱ νεροχῦται, χαράσσοντες τοὺς ἡμαυρωμένους καὶ πλήρεις ὅπων τοίχους διὰ μελανῆς καθέτου γραμμῆς ἕως κάτω καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὁσμὴ τις κοπριάς μακρυσμένη καὶ καπνοῦ κλιθάνων, ἐξερχομένου πυκνοῦ ἐκ τῶν μελανῶν καπνοδοχῶν. Μόνον ἀπωτέρω διεφαίνοντο διὰ μέσου τῆς ρυπαρίας ταύτης καὶ μέρη τινὰ λευκῶν προσόψεων, ἐκ τῶν οἰκιῶν τῶν περὶ ὁδῶν, καὶ πρασίνων παραθυροφύλλων. Ἄλλ' ὅπου ἀνεπαύετο ὀλίγον τὸ βλέμμα ἦτο ὁ κῆπος οἰκίας

καλῆς, ἀοράτου ἐκεῖθεν, κῆπος εὐρύς, συνεσφιγμένος μεταξὺ τῶν αὐλῶν ἐντὸς τῶν τριῶν τοῦ ὑψηλῶν τοίχων τῶν λευκῶν, ἐκ τῶν ὁποίων προσέκυπτον τὰ ὑψηλὰ δένδρα, μία κυπάρισσος φωλεὰ λαλῶν πτηνῶν, μία δαμασκηνέα, δύο ροιαὶ ἀναπαυόμεναι ἐπὶ τοῦ τοίχου, πλήθος λεμονεῶν, κατακτριῶν ἐκ τοῦ ἀρθόπου καρποῦ καὶ πορτοκαλεῖα κρύπτουσαι ζηλοτύπως ὑπὸ τὰ βαθύτερα καὶ πυκνότερα φυλλώματα τὰ κατακόκκινα πορτοκαλεῖα. Ἡ θεία αὐτῆ, ἐξακοντίζουσα μίαν ἀκτῖνα εἰς τὸν ζόφον τῆς κόρης, τὴν ἔκαμε νὰ ἐνθυμηθῇ ἔξαφνα καὶ νὰ τερετίσῃ σιγὰ μὲ τὴν ψιλὴν τῆς φωνῆς, ὑποκρούουσα διὰ τῶν δακτύλων εἰς μίαν σανίδα:

Νεράντζι κατακόκκινο, στὴ νεραντζιά κρυμμένο,

Ποῦ εἶσαι καὶ δὲν φαίνεσαι, πουλί μου ἄγ.

Καὶ πρὶν προφθᾶσῃ νὰποτελειώσῃ καὶ τὴν τελευταίαν λέξιν εἰς τὸν μακρὸν ἐγγώριον ἦχον, ἐξοφώθη πάλιν, προσέξασα εἰς μίαν ἄλλην οἰκίαν ἐκεῖ ἀπέναντι, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἐφαίνετο παρὰ ὁ ἀναμινάλες, ἢ ἐπὶ τῆς στέγης δηλαδὴ μικρὰ σκιάς ἢ σκοπιὰ — ἀπαραίτητον γινώρισμα τῆς ἐντοπίου ἀρχιτεκτονικῆς, — μὲ τὴν κεκλιμένην ὄροφὴν καὶ τὴν πρασίνην θυρίδα, αἱ δύο ἐρυθραὶ κολοκύνθαι, αἱ ἡλιαζόμεναι ἐπὶ τῶν κεράμων τῆς στέγης καὶ τὸ ἡμισυ τῶν δύο παραθύρων τῆς προσόψεως.

«Γιὰ τήραξ' ἐκεῖ, μωρὲς παιδιὰ μου, ποῦ γυρεύουνε νὰ με κλείσουνε ἐτοῦτοι οἱ ἀθρώποι!» ἐσέκρηθη.

Καὶ ὡς φάσμα διήλθε πρὸ τοῦ νοῦ τῆς κόρης διὰ μυριστὴν φορὰν ὁ δεσμοφύλαξ τῆς σκυθρωπῆς ἐκείνης φυλακῆς, νέος τις ἡσυχος καὶ τακτικός ὡς γέρον, ἄχαρις, ἀτολμος, ἀδέξιος, ἀγέλαστος, εἰς τὸν ὁποῖον καλὰ καὶ ὠνεῖ ὁ πάππος τῆς ἤθελε καὶ ἐπέμενε νὰ τὴν παραδώσῃ. Καλὴ γιὰ τὸ Νιόνιο, τὸν υἱὸ τοῦ Χρήστου τοῦ Κατσουρέλα ἦτανε τότε ἡ Μαργαρίτα; Χμ! ἰδέα ποῦ τὴν εἶχαν!... Καὶ τί ἐστοχαστήκανε παναπῆ; Πῶς γιὰτὶ ἔμεινε δυσάφρανη, θὰ τὴν ἔκαναν οἱ γέροι ὅπως ἤθελαν; Ναι, μ' αὐτὸ τὸ πλευρὸ πάντα νὰ κοιμῶνται, πῶς θὰ πάρῃ αὐτὴ τὰναγυλονοικοκυρόπουλα ποῦ τῆς προσξενεῖουν! Ἄκουτ' ἐκεῖ σεις! μία κοπέλα τότε μὲ τὴν ὠμορφιά τῆς, μὲ τὸ δικὸ τῆς, μὲ τὴν ὑπόληψί τῆς, ποῦ μπορούσε σήμερα νὰ πάρῃ τὸν καλλίτερο γαμπρὸ τῆς χώρας καὶ νὰλλάξῃ ζωὴ, νὰ εἶνε καταδικασμένη ἔτσι ἀπὸ μία γεροντιστικὴ παραξενεῖα, νὰ μείνῃ στὴν ἴδια γειτονεῖα, μὲ τοὺς ἴδιους ἀνθρώπους, μὲ τῆς ἴδιες ἰδέες, μὲ τὴν ἴδια ζωὴ καὶ χειρότερη, στὰ ἴδια πάντα καὶ στὰ ἴδια... Δὲν τ' ἀκούει ἐκείνη αὐτὰ καὶ ἄς λήθῃ ὁ νόμος τῆς ὅτι θέλη... Ἡ μονάκριβη τοῦ Στάθη τοῦ Στέφα δὲν τα βγάνει τὰ μαθῶρα γιὰ νὰ πάρῃ νύφη στοῦ Κατσουρέλα, ἐτελείωσε!

Καὶ μὲ κίνημα πεισματικὸν ἀπέριψε τὸ κλωνίον τοῦ ἡνθισμένου βασιλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔτριβε καὶ ἐμύριζε μηχανικῶς, ἔριψεν ὀπίσω τὴν μακρὰν τῆς πλεξίδαν, πυρρὰν καὶ παχεῖαν ὅσον σπάνια, καὶ κατῆλθε διὰ τῆς μικρᾶς ξύλινης κλίμακος εἰς τὴν αὐλήν.

Ἡ αὐλὴ αὐτῆ, γῶρος στενὸς καὶ βαθὺς πλακόστρωτος, κλεισμένος ἀπ' ὅλα τὰ μέρη καὶ ὡς ὄροφιν

ἔχων τὸν οὐρανὸν, ὠμοιάζε μὲ φρέαρ, εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ὁποῖου ἠγείροντο τὰ χεῖλη φρέατος ἀληθοῦς, σκεπασμένα διὰ ξύλινου κυκλοτεροῦς δίσκου, ἐφ' οὗ χάλκινος κάδος, ἐξηρημένος ἀπὸ σχαίνιου μακροῦ. Ἐκ τοῦ φρέατος τούτου ἦντλον ὕδωρ γλυφρὸν διὰ τὰς κοινοτέρας χρεῖας κατάλληλον, ἐνῶ πρὸς πόσιν καὶ πρὸς πότισμα ὁ Γιάννης ὁ βαρελᾶς τοὺς ἐκουβαλοῦσε δυό-τρία βαρέλια τὴν ἡμέραν, διὰ τῶν ὁποίων ἐγέμιζε τὸν ἐν τῷ μαγειρείῳ πῆθον. Ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰσαγωγὴ ὕδραγωγοῦ σωλῆνος ἦτο πολυτέλεια μεγάλη εἰς τὴν γειτονεῖαν καὶ εἰς τὸν κόσμον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ὠνειρεύετο νὰ φύγῃ ἡ Μαργαρίτα... Κάτω τὴν ὑπεδέχθησαν μὲ κακαβισμούς αἱ ὀρνίθες τῆς, μία κατάλευκη μ' ἐρυθρὸν λοφίον, κρεμάμενον ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὡς φέσιον, καὶ δύο μαῦραι μικρόσωμοι μὲ λοφίον κοντόν. Τὰς ἐθώπευσε, τὰς ἔριψεν ὀλίγον σιτάρι ἀνακατεμένον μὲ καλαμποκί, καὶ ἔσπευσε κατὰ τὸ σύνθηες νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἀχυροστρώτους τῶν φωλεᾶς. Ἡ συγκομιδὴ τῆς ἡμέρας ἦσαν δύο αὐγά, τὰ ὁποῖα ἀναλαβοῦσα προσήγγισεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Δὲν ἐπίστευε πολὺ ὅτι διὰ τοῦτο προσφύλασσεται, ὡς ἔλεγον, ἡ ὄρασις ἄλλ' ἠσθάνετο τὸ νοπὸν ὠν ἡδέως θερμόν, ὡς το προσέτριβε καθ' ἕξιν ἐπὶ τῶν κεκλεισμένων βλεφάρων.

Ὅταν μετὰ τοῦτο ἐπέστρεψεν εἰς τὴν αἴθουσαν, τὸ παραμῦθι ἐξηκολούθει. Ἡ συγκίνησις συνεῖχε τὸν ὄμιλον τῶν παιδιῶν σιγηλὸν περὶ τὴν μυθολογίαν, ἢ ὁποῖα διηγείτο ἀπὸ τῆς αὐτῆς θέσεως μὲ χαμηλὴν φωνὴν καὶ μὲ νεύματα ὡς τι φρικῶδες μυστικόν. Ἐξ ὅλων δὲ προσεκτικωτέρα ἐφαίνετο πάντοτε ἡ σίσια-Νένε, τὴν μορφήν τῆς ὁποίας συνεπτύχου μεῖδιμα, ἀποκαλύπτον τοὺς ὀλίγους ὀξεῖς καὶ κίτρινους τῆς ὀδόντας. Πρὸς τὰ θέλητρα τοῦ θεάματος ὀλίγον ἐπρόσεξεν ἡ Μαργαρίτα καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς συγκινήσεως καλλιτεχνικῆς ἐστάθη πλησίον τῆς μάμμης τῆς καὶ τὴν διέκοψεν:

[Ἐπειτα συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Μιχαὴλ Μητόκης — Ἀθηναϊκαὶ δελίδες — Μία φιλολογικὴ δελὶς εἰς δύο γλωσσᾶς κτλ.

Δύσκολα δύναται κανεὶς νὰ συλλάβῃ κάποιαν ἰδέαν σαφῆ περὶ τοῦ ἔργου τοῦ συγγραφέως, τὸ ὁποῖον τότε μόνον ἔχει σημασίαν ὅταν παρουσιάσῃ ἐν ὀργανικὸν σύνολον, ἐνὸς τοῦ ἔργου τοῦτο, σκορπισμένον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς ἐρημερίδας καὶ περιδικᾶ, καὶ ἀσυμπλήρωτον καὶ βαθμηδὸν ἐκτυλισσόμενον, δὲν τὴν καθιστᾶ ψηλαρητὴν τὴν ὀργανικὴν ταύτην ἐνότητα, τὴν ὁποῖαν τὸ βιβλίον μόνον τελείαν φανερώνει. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πλέον φημιζομένους ποιητὰς τῆς συγχρόνου Γαλλίας δὲν ἐξέδωκεν εἰς τόμον τοὺς στίχους του παρὰ μετὰ παρελευσιν ἐτῶν σχεδὸν εἰκοσιπέντε ἀρότου ἐπερᾶνη καὶ ἐπέλαμψεν εἰς τὸν ποιητικὸν ὄριζοντα καὶ εἰς τὸ μεταξὺ τοῦτο ἐδοξάσθη ὡς ποιητὴς καὶ οἱ στίχοι του ἐκυκλοφόρουν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα τῶν θαυμαστῶν του

καὶ ὅταν ἀπεφάσισε νὰ τοὺς ἐκδώσῃ, ἀνησυχία εὐλογος διέδραμε τὰς τάξεις τῶν μήπως χάσουν καὶ ἔξαφνα φανοῦν κατώτερα τῆς προσδοκίας τῶν συμαζευμένα καὶ παραταγμένα εἰς γραμμὴν μέσα εἰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου τὰ ἕως τότε ἄτακτα καὶ ἐλεύθερα καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ κελκῆματὰ τῶν διασπείροντα ποιήματα ἄλλ' ὅμως ὅταν ἐξεδόθησαν αὐτὰ, εἶδαν μὲ ἀγαλλίασιν ὅτι ἐκέρδισαν ἀντὶ νὰ χάσουν, διότι φανερὰ παρέστη, λανθάνουσα ἕως τότε, πλὴν τῆς ἐξαισίας τῶν μορφῆς, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀνεδίδετο μία κάποια φιλοσοφία, ὡς τὴν λέγουν, δηλονότι μία κάποια ξεχωριστὴ καὶ γενικὴ ἀντίληψις τοῦ κόσμου, ἄνευ τῆς ὁποίας ποιήσεις καὶ φιλολογικὰ πολλὰκις δὲν εἶνε παρὰ γυμνάσματα στιχοπλόκων καὶ τέρψεις χυδαίων. Ὅτι παρατηρήθη εἰς τὴν ἀνωτέρω περίστασιν, πανταχοῦ ἐφαρμόζεται, προκειμένου περὶ ἔργων φιλολογικῶν. Ἐνίοτε μάλιστα συμβαίνει καὶ τὸ ἐναντίον ἐμφανίζεται τὸ βιβλίον, καὶ ὁ συγγραφεὺς ἀφανίζεται. Καὶ ἀξιολόγη ἡμποροῦσα νὰ εἶπω ὅτι ἐνόσω δὲν τὸ βλέπομεν καὶ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Μητσάκη πᾶσα γνώμη περὶ τῶν μέγρι τοῦδε δημοσιευθέντων ὑπ' αὐτοῦ, μόνον ὡς προσωρινὸν μέτρον πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ διότι κίνδυνος θὰ ἦτον ὑποτιμῆσεως ἢ καὶ ὑπερτιμῆσεως αὐτῶν. Καὶ ὅμως, καὶ τοιοῦτοτρόπως σκορπισμένον καὶ ἀνέκδοτον ἀκόμη, κατὰ τὴν αὐστηρὰν σημασίαν τῆς λέξεως, πόσον εἶν' εὐχαρακτήριστον τὸ ἔργον τοῦτο! Ἐνθυμοῦμαι ὅσας ἀνέγνωσα κατὰ καιροὺς ἀπὸ τὰς Ἀθηναϊκᾶς ἢ τὰς ἄλλας Σελίδας του. Τὰ σύμπυκνα καὶ σύντονα ταῦτα εἰκονογραφήματα τὰ διακρίνει ἐνότης συλλήψεως ἢ μίαν ἄλυσος τὰ συνδέει, μία πνοὴ τὰ ἐμψυχώνει ἔννοσις ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῶν κατέχει τὴν ἀπαραίτητον ξεχωριστὴν καὶ σοβαρὰν ἀντίληψιν τοῦ κόσμου ὁ κόσμος οὗτος, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον, πολὺ εὐρύς δὲν φαίνεται νὰ εἶνε, καὶ βάθος ἰκανὸν δὲν ἔχει ἄλλ' ὅμως μεγάλη εἶνε ἡ ἐνάργεια αὐτοῦ. Τὸν κόσμον τοῦτον καθ' ἐκάστην διαγκωνίζομεν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς δὲν προσέχομεν εἰς αὐτόν, ὅσον καὶ ἂν μᾶς φαίνεται ὅτι τὸν γνωρίζομεν μετέχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἀδυνατοῦμεν πρεπόντως νὰ τὸν ἐκτιμῶμεν καὶ ἰδοὺ ὁ ποιητὴς τὸν κόσμον τοῦτον μᾶς τὸν παρουσιάζει ξεκαθαρισμένον, ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἀφροντίστως ἀκαθάριστος, καὶ, συχνὰ πυκνά, ἀκάθαρτος. Ὁ κόσμος οὗτος ἂν ὄχι πάντοτε, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μᾶς φαίνεται χυδαῖος ἴσως, ἔχει τι τὸ ἀποκρουστικόν ἄλλ' ὁ κόσμος οὗτος εἶνε ἡ ζωὴ ἔτσι τὴν βλέπει τὴν ζωὴν ὁ ποιητὴς, ἔτσι τὴν ἀποδίδει. «Καὶ ὅπου εἶνε ἡ ζωὴ, λέγει κάπου ὁ Ταῖν, ἀκόμη καὶ κτηνώδης καὶ μηχανικῆ, ἐκεῖ εἶνε ἡ ὠμορφία!» Καὶ ψευδῆς ἂν τυχόν ἦτο ἡ ζωὴ αὐτὴ, ἀλλ' ἡ ἐκφρασις μὲ τὴν ὁποῖαν τὸ ψεῦδος τοῦτο ἐμφανίζει ὁ συγγραφεὺς, θὰ ἤρκει διὰ ν' ἀποτελέσῃ τίτλον ἀληθείας ὑπὲρ αὐτῆς μέσα εἰς τὴν πλάσιν ταύτην ὅπου δὲν καταφθῶθη νὰ διακριθῇ ἀκόμη ποῖα ἢ πραγματικότης, καὶ ποῖον τὸ ὄνειρον.

Οἱ ἤρωες τῶν Σελίδων τοῦ κ. Μητσάκη συνήθως εἶνε θῦται ἢ θύματα, καὶ τριγύρω τῶν παρῆ-

σταται και αναπτύσσεται χορός ήλιθίων ή αναισθήτων, αθλιότητων και άσχημιών. Είς τόν γενικόν κανόνα τούτον βέβαια δέν υπάγονται «Η χείρ του Κριεζώτη» και τό «Φίλημα», όπου άστράπτει και βροντά ή ποιήσις του ήρωισμού, ούτε ο «Τοίχος» και «Η θλίψις του μαρμαρού», όπου ψάλλει και θρηνεί ή ποιήσις των έρειπίων, ούτε και τό μοναδικόν είς τήν σειράν είδύλλιον, τό φέρον τίτλον «Υπό τήν σικάν», όπου ή παρθενική νεότης έμφανίζεται ως κισσός πλεγμένος περί τήν τραχείαν φράσιν του συγγραφέως ως περί πλατανόκορμον, και παραδόξως συγκινούσιν μέχρι δακρύων. Αλλά υπάγονται είς τόν άνωτέρω κανόνα ο «Καυγής» και ή «Κυρά Κώσταίνα», όπου βλέπεις να καμώνονται και να ώρύονται ή άνακνδρία και ή ουτιδανότης, ο «Παράφρων», τό «Κάρρον», τό «Γατί», τό «Θεάματα του Ψυροή», — του τελευταίου, οτε τό άνέγνωμεν, άθλητική μής έφάνη ή δύναμις τής εκτελέσεως, — όπου ψηλαφείς τήν άναίσθησιάν και πληγώνεσαι από τήν σκληρότητα, και ή «Φλογέρα» και ή «Αρκουδα», υπό τά οποία λανθάνει και νόημα συμβολικόν, δίχως να τό υποπτύχη ίσως ο ποιητής, και όπου λυσσώδως γρονθοκοπούνται ή φύσις, έλευθέρα και ώραία, προς τήν κοινωνίαν τήν δούλην και τήν δυσειδή, και τά πλάσματα των βουνών προς τόν όχλον των πόλεων. Τά έργα ταύτα είνε κατ' ουσίαν διηγήματα· αλλά πόσον άμελώς πληροοσι τάς συνθήκας υπό τάς οποίας κοινώς γινώσκειται τό διηγηματογραφείν, και πόσον θά σκανδαλίζουν τους μη συνειθισμένους παρά μόνον είς τά καθαρως ξεχωρισμένα και σύμφωνα με τά πατροπαράδοτα χωρούντα είδη του λόγου. Διηγήματα, που εκτυλίσσονται χωρίς μύθον, και αρχίζουν και τελειώνουν χωρίς έρωτας. Ο συγγραφεύς αυτών, αντίθετως προς τά έννεα δέκατα των γνωστών είς ήμας διηγηματογράφων του παλαιού και του νέου κόσμου, φαίνεται τρέφων πολλήν περιφρόνησιν προς τήν μυθολογίαν και προς τήν έρωτοπάθειαν, και δέν είνε άπίθανον να κερδίξη διά τούτο τήν περιφρόνησιν όλων άνεξαίρετως των γυναικών, και των άλλων εκείνων είς τά όμματα των οποίων τό διήγημα, ή δίτομον ή δισειλίδον μόνον, πρέπει να παρουσιάξη τήν λεγομένην υπόθεσιν και να παρέχη εκπλήξεις και συγκινήσεις αναλόγους προς τάς διαφιλουμένους λ. χ. από τήν άνάγνωσιν του «Διαβόλου έν Τουρκία». Και όμως αν οι έρωτες δέν είνε ο Έρωσ, ο Μύθος είνε τό ύφασμα επάνω είς τό όποιον άνέκαθεν κεντά ή Φαντασία τά άριστουργήματά της. Αλλά ο κύριος Μητσάκης, τίς οίδεν! κηζήθη υπό τήν σικάν του Ταυγέτου, και αίμα Σπαρτιατικόν αισθάνεται να ρέη είς τάς φλέβας του· προτιμά να λογαριάζεται συντόμως με τά πράγματα, και βραίνει κατ' εϋθειαν προς αυτά και τά καταλαμβάνει γυμνά, και γυμνά θέλει να τά πολεμή και να τά δαμάξη· και τά ψηλαφεί και τά όσφραίνεται και τά άκούει· — φαίνεται ότι ή άκοή του μεθύει από τήν φράσιν και συγκινείται και από τόν άπλουδ ήχόν της· ίδε τά «Λόγια του δρόμου» — προπάντων δέ, με όλην τήν γνωστήν μουσικήν του, βλέπει είνε όλος αισθησις, κυρίως δέ όλος

δρασις. Βλέπει τήν ζωήν και μόνον ότι παρίσταται ένώπιόν του ως ζωή· είς τούτο κείνται οι νόμοι και οι προφήται του. Τά πάντα, και τά ελάχιστα, και τά ταπεινά, και τά μηδαμινά, έμφανίζονται ένώπιόν του ως εικόνες μεγαλοπρεπείς. Τάς εικόνες ταύτας φωτίζει πάσας άνατέλλων ή δύων ο ήλιος, υπό τάς όψεις του όποιου εκτυλίσσονται άπασαι άνεξαίρετως αι σικηναί των αθηναϊκών και των άλλων σελίδων του. Είνε καλλιτέχνης· ο όρος ούτος είς τό Λεξικόν τής νεωτέρας Κριτικής πολλά και διάφορα σημαίνει· καλλιτέχνης, πρό πάντων διότι αποδίδει τήν έξωτερικήν μορφήν των πραγμάτων, τό υλικόν αυτών μέρος τό φωτεινόν και εϋπερίγραφον. Δέν έχει τίποτε προβληματικόν και άόριστον, τίποτε αρχιτεκτονικόν ή μουσικόν, άκόμη και τίποτε τό κατ' ουσίαν ποιητικόν, — δι' όσους ή ποιήσις έγκείται είς τήν έκφρασιν του άνεκφράστου, είς τήν άνάπλασιν του άπωτέρου, αρχίζουσα άπ' εκεί που τελειώνει ή πραγματικότης.

Δι' όλα τά άνωτέρω ρηθέντα τά διηγήματα του κ. Μητσάκη συνορεύουν προς δύο αντίθετους ζώνας· προς τήν ζώνην άρ' ενός τής ξηράς δημοσιογραφίας των ρεπορτερ, και άρ' έτέρου προς τήν ζώνην τής άπλής ύψηγορίας των ποιητών και των ρητόρων. Και προς τούτοις ένθυμίζουν τήν επίδρασιν τήν όποιαν παγκοσμίως εξασκουσιν επί των φιλολογικων πνευμάτων οι μεγάλοι πραγματισται και φυσιολογοισται μυθιστοριογράφοι και καλλιτέχνη τής συγχρόνου Ευρώπης, ιδίως οι τής Γαλλίας, μετά των οποίων και μόνον εύρισκόμεθα είς κάποιαν συνάφειαν. Αλλά ή επίδρασις αυτή, δέν πρέπει να υπερτιμάται ουδέ να συγγέται προς δουλικήν αντίγραφην, ουδέ και προς άπλήν μίμησιν. Οι μέτριοι και οι άσυνειδητοι όσοι δέν έχουν τίποτε μέσα των ή όσοι εξασκουσι τήν φιλολογίαν ως μπαλωματήδες, δυνατόν να υφίστανται δουλικώς τοιαύτας επίδρασεις· αλλά εύτυχώς αυτοί αναδίδουν, άπ' εδώ κ' εκεί κάτω, ιδιαιτέραν όλως μυροειδήν, και είνε τόσον ευδιάγνωστοι! Κάποιος κριτικός είπε περίπου: «Μεταξύ αγαθών συγγραφέων αι όμοιότητες δέν είνε άποτέλεσμα μιμήσεως, αλλά πνευματικής συγγενείας». Αλλά τό ρητόν τούτο δέν τό άναφέρει βέβαια ως έπιχείρημα, διότι θά κατηγορούμεν, και δικαίως, ότι πολύ βιάζομαι να ύψώσω είς τήν διαπασών τό εγκώμιον των νέων μας λογοτεχνών οίτινες με όλα των τά πλεονεκτήματα, εύρίσκονται άκόμη είς τήν αρχήν του σταδίου των, και δέν βιάζονται αυτοί, αλλά βραίνουν άσφαλώς και βραδέως· άς έλπίσω ότι μετά έτη και μετά καιρόν, ύστερον από εύρύτερα και τελειότερα έργα, τοιαύτη επιφυλαχίς θα είνε περιττή. Όπωςδήποτε υπάρχει και ικανή δόσις επιπολαιότητος είς τό να φρονή τις ότι ή τάσις τήν όποιαν εκδηλώνουν οι νεώτεροι και ευφύστεροι των διηγηματογράφων μας προς άκριβοτέρην αναπαράστασιν του πραγματικού βίου όφείλεται άπρακτικώς είς τήν επήρειαν ξένων άναλόγων άναγνώσεων· διά τόν λόγον ότι ή κατ' τά πράγματα και κατ' τήν περιβάλλουσαν φύσιν φιλολογική παραγωγή, ο ρεαλισμός δηλονότι και ο νατουραλισμός δέν είνε τό εξαγόμενον αυθαίρετου

τινός τροπής τής φιλολογίας και τής τέχνης, αι συγγενείς αυται έννοιαι δέν αποτελοοσι περιωρισμένην τινά σχολήν, δέν έκφράζουν τάς ιδέας ώρισμένης ταξέως ιδιορρυθμών και καινοτόμων συγγραφέων· αλλά είνε κάτι περισσότερο· ο ρεαλισμός και ο νατουραλισμός αποτελούν Αναγέννησιν, σύμφωνον προς τό πνεύμα του αιώνος τό επιστημονικόν, άναγέννησιν, ως ή έν αρχή του αιώνος ρομαντική, και περισσότερο άκόμη ως ή από του ΙΕ' αιώνος κλασική τοιαύτη άναγέννησιν, τήν ισχυράν και επιρρωστικήν πνοήν τής οποίας υφίστανται παντός μεγάλου ή μικρού τόπου ή πλουσία ή πτωχή φιλολογία και τέχνη· ή πνοή αυτή έπόμενον ήτο να διαπνεύση και τήν πνευματικήν ατμοσφαιραν τής Ελλάδος, παρ' όλας τάς άτελείας και τάς αθλιότητας τής καταστάσεως αυτής. Και προς τούτοις τίς οίδεν αν ο λόγος τής μεταξύ μας ποιητού ή διηγηματογράφου, παρά τάς άτελείας και τάς αθλιότητας του κοινωνικου και του πνευματικού μας καθεστώτος, δέν έχει τάς ρίζας βαθύτερας και τάς πηγάς άπωτέρας των συγχρόνων επιδράσεων και αντίληψεων! Ρεμβασμοί οι οποίοι πολύ μακράν θα μής έφεραν. . .

Και άκόμη ο γράφας — ή μάλλον ο γράφων, διότι εξακολουθεί να πλουτίζεται ή σειρά — τάς Αθηναϊκάς Σελίδας μου ένθυμίζει τόν άρχαίον εκείνον Φιλόστρατον τής τρίτης Μ. Χ. έκκτονταετηρίδος, τόν περιγράφοντα τάς Εικόνες, αίντινες ήδύνατο όχι άλλοκότως να θεωρηθώσιν ως ο σπόρος, εξ ου, διά μέσου των αιώνων και υπό τήν επίδρασιν του νόμου τής εξέλιξεως — νόμος καθολικός, ρυθμιζων άλλαχού και αυτάς τάς βλέψεις τής φιλολογικής κριτικής — προήλθε τό λογοτεχνικόν είδος είς ο υπάγονται αι Αθηναϊκάι σελίδες· με τήν παρατήρησιν ότι μεταξύ των δύο Φιλοστράτων χαινει ή άβυσσος δεκαπεντάδος αιώνων, και ότι ο δεύτερος ούτος, ο νεώτερος, ρομαντικός, λογοκόπος, νευροπαθής, εξημμένος, βάρβαρος άπέναντι εκείνου, θαυμαστής του Παπαφλέσα και άναγνώστης του Ζολά, δέν περιγράφει, ως εκείνος, ο,τι βλέπει ή όσα φαντάζεται ο,τι βλέπει είς τάς Πινακοθήκας, αλλά βλέπει μέσα είς αυτήν τήν υπαίθριον και ύλάνοικτην Πινακοθήκην τής γύρω του περιβομβούσης ζωής, και τά βλέπομενα αποδίδει είς ύφος λόγου παρόμοιον προς τό ήμας τό περιγραφόμενον υπό του ίδιου μέσα είς τάς εκπληκτικής έντάσεως σελίδας τής «Φλογέρας» του: «Απότομον . . . πολέμου ήμας . . . χρωματισμένον βαθέως, ως έν λύθρου παρφύρα, και αναδίδον ως ραίζον πετρύγων και ως όδόντων τροχισμόν . . . Ωσει σφυρηλατούμενος χαλκός παρέρχονται αι φράσεις του βραείαι και έναργείς οι τόνοι του διαδέγονται άλλήλους ώσει έν λύσση». Φιλόστρατος δωρικώς τραχύτητος, έλευθερόστομος, σφοδρός, σκληρός, αυθάδης, του όποιου αι φράσεις προβαίνουν ρυθμικαί, σχεδόν ως ποικιλόστιχα ποιήματα· (εις τούς τυχόν ένοχλουμένους από τήν τοιαύτην στιχοποίησιν του πεζού λόγου θα ήδύνατο κάλλιστα να αντίταξη τό παράδειγμα των διασήμων πεζογράφων του αιώνος και των άλλων αιώνων, των οποίων αι φράσεις αποτελούν

στίχους διαφόρων μέτρων και ρυθμών, πρώτιστα δέ πάντων τό παράδειγμα των άρχαίων, οίτινες επί του ρυθμού εβάσιζαν πεζόν και ποιητικόν λόγον). Και του όποιου ή γλώσσα, μήτε καθαρεύουσα, μήτε δημοτική, άδούλωτος και άπορολόγητος, ή μάλλον και δημοτική μαζί και καθαρεύουσα, — ως να προσπαθή ο μεταχειριζόμενος αυτήν να δώση είς τήν πρώτην τήν ξένην ευγένειαν τής δευτέρας και τήν δευτέραν πάλιν να άπλοποιήση και καταβιβάση μέχρι τής κοινής αληθείας τής πρώτης, — σχετίζεται κάπως προς τήν μεταβατικήν και νευρώδη και λογολαϊκήν εκείνην των παλαιών λογοτεχνών μας Σκουφου, Μηνιάτου, Κάλθου και λοιπών, και είνε και αυτή μία καλλιτεχνική εκδήλωσις τής διγλωσσίας ή πολυγλωσσίας μας, μαρτυρούσα περί τής άτομικής δυνάμεως του συγγραφέως. Αν και τήν διακύμανσιν και μίξιν ταύτην δέν τηρεί πανταχού και γενικώς· διά τούτο και τινες των σελίδων του, αι αρχαιότεραι, νομίζω, — διότι, αν δέν άπατώμαι, όσον προχωρεί τόσο και προσχωρεί είς τήν άπλοποίησιν τής γλώσσης — είνε συντεθειμένοι είς άγνήν σχεδόν καθαρεύουσαν. Εξ ου και ήμέραν τινά συνέλαβε τήν παραδοξον ιδέαν να ξαναγράψη είς τήν δημοτικήν τήν είς τήν καθαρεύουσαν γραμμένην ήδη ώραϊαν «Θλίψιν του μαρμαρού»· αν και ή αυτομετάφρασις του κ. Μητσάκη, κατ' τήν γνώμην μου, υπερβαίνει κάποιον κόπον και δέν συμμορφώνεται καθόλα προς τόν χαρακτήρα τής δημοτικής — πράγμα τό όποιον δέν θα έδραπε τό ύφος και τήν σύνθεσιν, — άλλ' όπωςδήποτε μία ακτίς ήλιου έφάνη ότι έφώτισε τήν ανήλιον λευκότητα του έν τω Μουσείω περικλειστού άγάλματος. Η διπλότυπος αυτή παράθεσις μου έφερεν είς τόν νούν κάποιον Ισπανόν ψαράν του 11ου Μ. Χ. αιώνος, όστις, καθώς αναφέρεται, ένθ ή πατρίς του, ή Καλικανασσόρη, έπολιορκείτο υπό των Αράβων, έψαλλε σγκινητικόν θρήνον περί τής τύχης τής πατρίδος του διαδοχικώς είς γλώσσαν άραβικήν, ή καθαρεύουσαν, και είς γλώσσαν Ισπανικήν, ή δημοτικήν· είς τούς άραβοισπανικούς στίχους ο αυτός ήχος έφηρμόζετο. Αν τυχόν κανείς επέπληξε τόν ψάλην διά τήν ανάμιξιν, θα του άπήντησε βέβαια ουτως ότι και αι δύο γλώσσαί, αφού και των δύο γίνεται χρήσις είς τόν τόπον του, είνε εξ ίσου νόμιμοι, άλλέως δέν θα ύπήρχον. Τήν αυτήν άπάντησιν παρέχει και ο κ. Μητσάκης, έπιχείρημα άρκούντως λογικόν, άλλ' όχι και όσον τό υποθέτει ισχυρόν· δύναται κανείς να του αντίταξη ότι πολλοί είνε οι βαθμοί τής ύπαρξεως, και ότι πέν ο,τι υπάρχει δέν είνε και σημαντικόν. Αλλά και άλλα υποβάλλει είς τό συλλάδιον αυτου τής «Μιάς φιλολογικής σελίδος είς δύο γλώσσας» άξια προσοχής, αλλά και υποκείμενα είς πολλήν άμφισβητήσις. Περί τούτων δέν είνε σήμεραν καιρός να διαλάβω. Έλπίζω ότι προσεχώς θα μου δοθῆ προς τούτο ευκαιρία.

Ο ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΩΤΙΕ λέγει κάπου ότι πρέπει να ταξειδεύωμεν εις τους ψυχρούς τόπους τόν χειμώνα και εις τους ζεστούς τó καλοκαίρι' εις τήν

Ισπανίαν όταν τήν καίη ο ήλιος και εις τήν Ρωσίαν όταν τήν σκεπάζουν τά χιόνια. Τούτο δέν μας φαίνεται πολύ βέβαιον διά τήν όλην Ρωσίαν, ή οποία έχει τόν χειμώνα από τήν Μαύρην έως τήν Αρκτικήν θάλασσαν τήν αύτην μονότονον όψιν λευκής έρημου. Διά τήν Πετρούπολιν όμως έχει μεγάλον δικαίον ο Γωτιέ. Καθώς κύκλος λευκού άργύρου αύξάνει τήν λάμψιν τών πολυτίμων πετραδιών, ούτω και τήν πρωτεύουσαν τής Ρωσίας

ώραίζει ή στολή του χειμῶνος. Τους θερινούς μήνας φαίνεται έρημος και ναρκωμένη, έως ότου τήν ζωογονήση τó φύσημα του βορρά. Τά χιόνια στρώνουν ομαλόν δρόμον εις τά έλκνηρα και τó κρύον μεταβάλλει δι' όλόκληρον εξάμηνον εις στιλπνόν πάγον του Νέβα τά θαλά νερά. Εις τους δρόμους, τας αιθούσας, τά θέατρα, τά παζάρια και τά έμπορικά βράζει ή ζωή, ακριβώς κατά τήν ώραν όπου ναρκώνει τήν φύσιν τó ψύχος, και ή ζωηρότης όλόν αύξάνει, όσον τó θερμομετρον καταβαίνει.

Από τά γερμανικά σύνορα έως εις τήν Πετρούπολιν εκτείνονται γυμναί πεδιάδες, τας οποίας διακόπτουν χαμοβούνια, έλη, δάση ελάτων, και πού και που σωρός ελευσινών καλυθίων, τά οποια όμοιάζουν μαύρα στήγματα εις τήν άσπρην εκείνην μονοτονίαν. Ο ξένος νομίζει ότι διατρέχει χωράν τινά τής σελήνης, χωρίς χρώμα, χωρίς σχήμα, χωρίς ζωή, υπό θόλον χαμηλόν και καπνισμένον, ο οποίος πλακώνει τήν ψυχήν του. Έως τήν τελευταίαν ώραν τίποτε δέν τόν είδοποιεί ότι πλησιάζει εις τήν πρωτεύουσαν μεγάλου κράτους. Η Παλμύρα τής Αρκτου θαμβώνει άπροσδόκητα τήν όρασίν του με τους γαλανοχρυσούς θόλους τών εκκλησιών της. Από τόν σιδηρόδρομον πηδᾶ εις έλκνηρον, τó όποιον τρέχει χωρίς ν' άκούεται έπάνω εις τάπητα

Η σημαία τής Αυτοκρατορίας

Τά παρόχθια του Νέβα

λευκόν, άμυδρῶς φωτιζόμενον από τόν πλάγιον χειμερινόν ήλιον όμοιάζοντα δίσκον ώχρου χαλκού. Τά βιομηχανικά προάστεια τής Πετρούπολεως με τας ύψηλās κατακλιείστους οικοδομάς των δέν διαφέρουν πολυ από τά του Βερολίνου. Ίδιαζουσιν φυσιογνωμίαν έχουν μόνοι οι έργάται, οι όποιοι μεταβαίνουν εις τά εργοστάσια τυλιγμένοι εις δασυμάλλους προβειάς. Τό έλκνηρον υπερβαίνει τας τρεις συγκεντρικās διώρυγας του Νέβα, τας οποίας έσκαψεν ο Μέγας Πέτρος. Ούτος ήτο θαυμαστής τών Ολλανδών και ήθέλησεν ως εκείνοι να θεμελιώση τήν πρωτεύουσάν του επάνω εις πασσάλους εις τά έλη τής Φινλανδίας. Αλλ' ήδη εύρισκόμεθα εις τó κέντρον τής πόλεως, τήν θριαμβευτικήν λεωφόρον του Νιούσκη, επώνυμον του εις τήν άκραν αύτης πολυσεβάστου μοναστηρίου, όπου φυλάττονται τά λείψανα του έθνικου ήρωος Αγιου Αλεξάνδρου Νιούσκη και εξακολουθούσι να θάπτονται οι επίσημοι νεκροί. Από τήν Μονήν ή λεωφόρος εκτείνεται εις μάκρος τριών όλων χιλιομέτρων έως εις τά κτίρια του Ναυαρχείου, τά οποια κρύπτουν τήν θέαν του ποταμού, και καθ' όλον τουτό τó διάστημα δέν παύει ο ξένος να θαυμάζη τήν κίνησιν και τήν ζωηρότητα του ρωσικου βίου.

Οι κατάμαυροι τριποδιστάι (trotteurs) τρέχουν και διασταυρώνονται άστραπηδόν, ύφόνοντες σύννεφα κοπανισμένα χιόνος περί τους εργοστάς, ως καλοούνται τά πρόσ χεισιν τών μη έπιθυμούντων να έχωσι σύντροφον στενά χωρίς όπίσθιον στήρηγμα έλκνηρα, εις τά οποια έπιβαίνουν άξιωματικοί, και κάποτε νεκρά κυρία, σκεπάζουσαι τά γόνάτων με δέρμα άρκτου και προσπαθούσαι να διατηρήσωσι τήν ίσορροπίαν των. Αν δέ τύχη να στραμωθή εκεί άνδρόφυνον, ο κύριος άγκαλιάζει με πολλήν χάριν τήν μέσην τής κυρίας. Τό κάθισμα του άμαξηλάτου είναι μικρότατον, αυτός δέ γιγαν-

ταίος, μακρογένης, φέρων σκούφον από βελουδον κόκκινον ή γαλάζιον και διοικών τόν τριποδιστήν του με μεγαλοπρέπειαν ρωμαίου ποντίφηκος. Αι λωρίδες του χαλινου είναι ως νήμα λεπταί και ή όλη ίπποσκευή σχεδόν άόρατος, ώστε ο ίππος φαίνεται τρέχων γυμνός και άχαλίνωτος υπό τήν δουραν, ήτοι τó κυρτούμενον επί του λαιμου του με-

Έλκνηρον λεγόμενον «Εγωϊδής»

γάλον ξυλινον τόξον. Ο τριποδιστής συζεύγεται ένιστε δι' άπλου ήμάντος με τρολλόν, με δεύτερον δηλ. ίππον, ο οποίος πηδᾶ και γορεύει παρ' αυτόν κατά τρόπον δικαιολογούντα τó όνομά του. Η δέ

προσθήκη και τρίτου ἀπαρτίζει τὴν τριάδα ἢ τριάδα, εἰς τὴν ὁποῖαν μόνος ὁ μεσαῖος ἵππος τριποδίζει, οἱ δὲ παράπλευροι καλπάζουν. Πλὴν τῶν τοιούτων ἐρωϊστικῶν ὑπάρχουν πρὸς χρῆσιν τῶν μικρανθρώπων ἄλλα οἰκονομικώτερα ὄχημα, διακούμενα ὑπὸ χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι μεταβάλλονται τὸν χειμῶνα εἰς ἡνιόχους, ζεύγοντες εἰς παλαιὸν ἔλκηθρον ἵππῶν τοῦ ἀρότρου.

Εἰς τὰ πεζοδρόμια τὸ πολὺ πλῆθος διευθύνεται εἰς τὸ Γοστίνι Δρόμῳ, ὡς λέγεται τὸ ἀνατολικὸν ὑπόστεγον παζάρι, ὅπου εὐρίσκονται τὰ ἐργαστήρια τῶν χρυσοχῶν καὶ τῶν πωλητῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὁμιλος μουζικῶν (χωρικῶν) σταθεμεῖ ἐμπρὸς εἰς μικρὸν ἐκκλησιδῖον, τοῦ ὁποῖου θαμβόουν τὴν ὄρασιν τὰ πολλὰ φῶτα. Ὅλοι σταυροκοποῦνται, γονατίζουν καὶ προσκυνοῦν ἐδαφιαίως πρὶν ἀνάψουν τὸ μικρὸν τῶν κηρίων ὑπὸ τὴν καταστράπτουσαν χρυσῶν Παναγίαν.

Διατρέχοντες τὴν λεωφόρον ἀπὸ τὴν Λαύραν τοῦ Ἁγ. Νιούσκη μέχρι τοῦ Νέβα βλέπομεν πρὸς ἀριστερὰν τὸ μικρὸν παλάτιον Ἀνιτζῶφ, τὸ κτισθὲν διὰ τὸν διάδοχον καὶ κατοικοῦμενον σήμερον ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα, ὅσκιαι αἱ αὐλικαὶ τελεταὶ δὲν τὸν προσκαλοῦν εἰς τὸ χειμεριῶν ἀνάκτορον. Παρέκει διακρίνομεν τὴν ἀνεγερθεῖσαν ὑπὸ τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης μεγαλοπρεπῆ βιβλιοθήκην, ὅπου δύναται ὁ γάλλος ἐπισκέπτης νὰ θαυμάσῃ τὰ χειρόγραφα τοῦ Διδερῶ, τὰ κατὰ στίχους τῆς Βαστῖλλης, τὴν ἰδιαίτην βιβλιοθήκην τοῦ Βολταίρου καὶ τὸν περίφημον αὐτοῦ ἀνδριάντα ὑπὸ τοῦ Οὐδῶν, τοῦ ὁποῖου δεῦτερον ἀντίτυπον στολιζει τὸ ἐντευκτήριον τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας. Ὀλίγον ἔπειτα θαυμάζομεν τὴν κατὰ μίμησιν τοῦ Ἁγ. Πέτρου τῆς Ρώμης κιονοστοιχίαν τῆς Παναγίας τοῦ Καζάν. Αὕτη εἶναι ἡ μεγαλειτέρα μετὰ τὴν Μητρόπολιν ἐκκλησία τῆς Πετροπόλεως. Εἰς τοὺς τοίχους τῆς, τοὺς σκεπασμένους μετὰ πολυτίμητα μάρμαρα ἐκρεμάσθησαν αἱ γαλλικαὶ σημαῖαι τῆς Μεγάλης Στρατίας, ἡ δὲ στραταρχικὴ ῥάβδος τοῦ Δαβὸς ἐσφραγίσθη εἰς τὴν ἀντικρὺ τοῦ θυσιαστηρίου στήλην.

Ἐξακολουθοῦντες τὸν δρόμον μας μέχρι τοῦ ναυαρχείου καὶ στρεφόμενοι κατ' εὐθείαν γωνίαν πρὸς δεξιὰν φθάνομεν εἰς τὴν Μεγάλην Μοσκόβιαν, ὅπου συνέρχεται ὁ καλὸς κόσμος. Αὕτη ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν παρισινήν ὁδὸν τῆς Εἰρήνης, μετὰ τὰ πολυτελῆ ἐμπορικὰ τῆς, τὰ μεγαλοπρεπῆ μέγαρα καὶ τὰ ἀριστοκρατικὰ ξενοδοχεῖα. Μετ' ὀλίγον δὲ διακρίνομεν τὴν μητρόπολιν τοῦ Ἁγ. Ἰσαάκ. Ὁ γιγάντειος οὗτος κῦβος γρανίτου ἤρχισε νὰ κατασκευάζεται ἀνεπισημῶς εἰς τὴν γῆν. Ὅπως πολλὰ ἄλλα θαύματα τῆς Πετροπόλεως, οὕτω κατωρθώθη νὰ στηριχθῇ καὶ τὸ βαρύτερον τοῦτο κτίριον ἐπὶ πασσάλων. Ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ ναοῦ ἐπικρατεῖ αἰώνιον σκότος, κἄπως μετριαζόμενον ἀπὸ τὰς ἑκατοντάδας κηρίων τὰς ὁποῖας ἀνάπτουν οἱ πιστοὶ πρὸ τῶν εἰκόνων. Αἱ μικραὶ φλόγες τῶν ἀντανάκλων εἰς τὰ χρυσώματα τῶν μωσαϊκῶν καὶ τῶν ἁγίων τοῦ εἰκονοστασίου· τὸ δὲ ἡλιακὸν φῶς εἰσέρπει διὰ μόνων τῶν χρωματιστῶν ὑαλίων τοῦ πρὸς βορρᾶν παραθύρου, ὡς πένθιμος ἀκτὶς ἐκ-

πορευομένη ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ζωγραφημένου σλαβικοῦ Χριστοῦ. Ὅπως τῆς Παναγίας τοῦ Καζάν, οὕτω ἐκπλήττει τὸν ξένον καὶ τοῦ Ἁγ. Ἰσαάκ τὸ μέγεθος, ὁ πλοῦτος τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἡ ἀφθονία τοῦ χρυσοῦ. Οἱ μεγαλοπρεπεῖς ὁμως ναοὶ τῆς Πετροπόλεως στεροῦνται τοῦ θεληγῆτρον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον μεταδίδει εἰς τὰ ἐκκλησιδία τοῦ Κρεμλίνου ἡ ἀρχαιοτῆς καὶ ἡ ἐπὶ ὅλους αἰῶνας προσκύνησις ἀλλεπαλλήλων γενεῶν.

Παρακλῆμπτοντες τὴν Μητρόπολιν φθάνομεν εἰς τὸν Νέβαν, ἀφοῦ θαυμάσωμεν τὸ ὠραῖον ἄγαλμα τοῦ Μεγάλου Πέτρου, τὸ ὁποῖον ἔστησεν ὁ γλύπτης Φαλκονέ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Ὁ ὀρειχάλκινος Ἰζάρος παριστάνεται ἐριππος, ὑπὸ περιβολῆν Ῥωμαίου αὐτοκράτορος, προστάζων δι' ἡγεμονικοῦ νεύματος τῆς χειρὸς ν' ἀναδύσῃ ἡ πόλις τῶν ὀνείρων τοῦ ἐκ τῶν τελεμάτων, ὅπου ἐπλανῶντο πρὶν ἀδέσποτοι ἔλαφοι καὶ ἄλκιαι. Ἀλλὰ τὸ ἀληθές θαῦμα τῆς Πετροπόλεως εἶναι τὸ ἐκ ῥοδοχρόου γρανίτου πρόχωμα, τὸ περιορίζον κατὰ μήκος τριῶν ὁλῶν μιλίων τὸν Νέβαν, ἔχοντα ἐκεῖ πλάτος θαλασσίου πορθμοῦ. Ὁ ποταμὸς ἀκίνηται ὑπὸ παχὺ στρώμα πάγου, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου πλῆθος πεζῶν καὶ ὄχουμένων μεταβαίνει ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην. Εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ ὁμιλος φιλίππων (sportsmen) παρατηρεῖ τὴν γραμμὴν, τὴν χαρᾶσθαισιν διὰ τὸν προσεχῆ ἀγῶνα τῶν τριποδιστῶν, καὶ ὀλίγον μακρύτερα στρατοπεδεῖ ἀποικία Λαπῶνων ὑπὸ σκηνὰς δερματίνας, περὶ τὰς ὁποῖας παίζουσι τὰ παιδιὰ μετὰ τράνδους.

Εἰς τὴν ἀντικρὺ βορείαν ὄχθην ἐπιστῆραι τὰς ἐπάλλξεις τοῦ φρουρίου ἢ ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Πέτρου καὶ Παύλου. Ὁ ἐπίχρυσος ὀβελὸς τοῦ κωδωνοστασίου λάμπει εἰς τὴν ὀμίχλην ὡς πυρίνη γραμμὴ, ἀντανάκλων ὑπεράνω τῶν συννέφων πλάγαν τινὰ ἀκτῖνα τοῦ ἀόρατου ἡλίου. Τὸ φωτεινὸν ἐκεῖνο σημεῖον δεικνύει ἀκριβῶς τὸν τόπον ὅπου κοιμῶνται τὸν αἰώνιον ὕπνον περὶ τὸν ἰδρυτὴν τῆς δυναστείας τῶν οἱ Ῥωμανῶφ. [Ἐπεται συνέχεια] Vogue

ΤΑΞΕΙΔΙ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟ!

Ἡ κ. Χαϊδεμένου, συνειθίζε νὰ στολιζῆ μετὰ ἀποσιωπητικὰ πάντοτε τὰς ἰδικὰς τῆς πράξεις καὶ μετὰ θαυμαστικὰ τὰς πράξεις τῶν πλησίον ἢ μακρὰν, γνωστῶν ἢ ἀγνωστῶν ὑποκειμένων.

Εἶνε χήρα, ἀκόμη εὐμορφή καὶ πράττουσα πᾶν τὸ ἀνθρώπινον, διὰ νὰ διατηρηθῇ τοιαύτη καὶ ἔχει περιουσίαν, ὅπως λέγουσιν οἱ εἰδικῶς εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ ἄλλου καταγινόμενοι.

Ἐνδύεται κομψότατα καὶ ὀμιλεῖ ὀλίγα Γαλλικὰ καὶ παίζει ὀλίγο πιάνο, πράγματα ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἀπαιτητικὴν κοινωνίαν τοῦ Πέρα. Χορεύει χαριέστατα «σάν πεταλούδα» ὅπως λέγουσιν οἱ εὐτυχήσαντες νὰ χορεύσουν μαζὺ τῆς.

Τὰ μαλλιά τῆς εἶνε καστανά, ἀλλὰ τῇ βοηθεῖα βαφῆς, τὴν ὁποῖαν ἡ ἰδία μετὰ καλλιτεχνικὴν δεξιότητα μεταχειρίζεται, ἔχουν τὸ ὠραιότερον ξανθὸν χρῶμα, ποῦ ὁ Ραφαῆλος ὠνειροπόλησε.

Τοιαύτη ἡ κ. Χαϊδεμένου, ὁποῖα ταραττει τὸν ὕπνον τοῦ εἰκοσιτριετοῦς Τηλέμαχου Μακρίδου καὶ τοῦ γηραιῦ κ. Κοσμᾶ Τριανταφύλλου

Ἐκείνη μειδιᾶ πρὸς ὅλους, μετὰ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐπλάσθη ἀκαταμάχητος.

Ἐπειδὴ δὲ εἶνε τῆς μόδας καὶ ἡ ποίησις, προσεπάθησε νὰ διαπρέψῃ καὶ εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ καὶ ἔκαμεν ἕνα ἐλεγείον εἰς τὸν ἀλησμόνητον ἐκείνον ἄγγελον δηλ. τὸν πρῶτον σύζυγόν τῆς.

Τὸ ἀνέγνωσε μὴ χειμωνιάτικη βραδεία, εἰς μίαν ἐσπερίδα τῆς καὶ τόσῳ συνεκινήθη, ὥστε ἀπέκτησε καὶ φήμην εὐαισθητοῦ.

*

Ὁ θεὸς τῆς, κοντός, μετὰ βελουδένιο κεντημένο σκουφάκι στὸ φαλακρὸ κεφάλι του καὶ μετὰ τερφὸν κοιτωνίτην περικέντητον, παρσευρίσκετο εἰς τὰς συναθροίσεις τὰς ἐσπερινὰς, πάντοτε χαμογελῶν, ἐνίοτε χασμῶμενος καὶ ἄλλοτε ξεροβήχων.

Τὸ ὄνειρόν του ἦτο μέγα, ὅσῳ τὸ ἀνάστημά του μικρόν. Ἦθελε τολμηροῦς θαλασσοπόρους Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι νὰ ὑψώσουν τὴν κυανόλευκον εἰς γῆν παρθένον καὶ νὰ συστήσουν ἀποικίας πολυανθρώπων καὶ ἰσχυρὰς, αἱ ὁποῖαι νὰ κυβερνῶνται μετὰ ἄλλο σύστημα καὶ μετὰ ἄλλους νόμους. Προσέθετε δὲ μετριοφρόνως, ὅτι ἐσχημάτισεν ἕνα προγραμματικὰ ἰδικόν του, τὸ ὁποῖον θ' ἀνεδείκνυε ἐξάριστον ἢ ἐφαρμογῆ.

Ὁ εἰκοσιτριετής Τηλέμαχος Μακρίδης, διηγείται ὅτι εἶδε τὸ προγραμματικὰ καὶ ὅτι περιελάμβανε μεταξύ πολλῶν ἄλλων κοσμοσωτηρίων διδασκαλιῶν καὶ ἐν ἄρθρον, κατὰ τὸ ὁποῖον «ὁ κοιτωνίτης ἐπροβιβάζετο καὶ εἰς ἐπίσημον στολήν καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα ὁ κάτοχος, νὰ τὸν φέρῃ καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου».

Ὁ κ. Πολυχρόνης Σωτηρίου, πρὸ πολλοῦ ἔκλεισε τὸ παντοπωλεῖόν του καὶ τὴν καταγίνεται εἰς τὰ πολιτικά. Ἀγαπᾷ τὴν ἀνεψίαν του καὶ ὀμιλῶν περὶ αὐτῆς, λέγει πάντοτε «κι' αὐτὸ τὸ δυστυχισμένο κοριτσάκι δὲν χάρηκε».

*

Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι ἐπενοῦσε κανεὶς εὐχάριστη βραδυὰ ἰστῆς κ. Χαϊδεμένου, μῶλον τὸ τραμακτικὸν πιάνο τῆς ὠραίας χήρας καὶ τὰς τεραστίας ιδέας τοῦ κ. Πολυχρόνη.

Ἐμάνθανε κανεὶς ὅλα τὰ χρονικὰ τῆς πόλεως, σχολιασμένα καὶ βελτιωμένα, ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ στόματα τῶν ἐπισκεπτῶν. τὰ δροσερὰ ἢ μαρμαμένα. Ἡ κ. Χαϊδεμένου, κατὰ προτίμησιν, ἑκακόλογοι πάντοτε τὰς χήρας καὶ ἐκ τῶν χηρῶν τὰς ὠραιότερας. Ἐπεκαλεῖτο τὴν σκιάν τοῦ μακαρίτου καὶ ἠυλόγει τὴν μνήμην του, ἡ ὁποῖα τὴν διετήρησε τόσῳ ὑπέροχον.

Αὕτη ἦτο ἡ ζωὴ τῆς κ. Χαϊδεμένου ἀπὸ πενταετίας, δηλ. ἀπ' ὅτου ὁ κ. Χαϊδεμένος ἀπέδημησε πρὸς κύριον. Τὸ καλοκαίρι ἔκαμεν ἕνα ταξιδάκι εἰς τὴν Προῦσα γιὰ τὰ χλιαρὰ λουτρά καὶ ἐπέστρεψε πάντοτε πολὺ ὄνειροπόλος καὶ ὀλίγον ἐρωτευμένη, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον παρήρηχετο ἅμα ἐξῆ ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα, τὴν ζωὴν τοῦ Πέρα.

Ἐνα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς διαβατικῶς ἐρωτας ἐνόμισεν ὅτι συνέλαβε καὶ διὰ τὸν Τηλέμαχον Μακρίδην. Βεβαία δὲ ὅτι θὰ τῆς περάσῃ γρήγορα, τὸν ἄρθεκε νὰ λέγῃ καὶ νὰ τὴν διασκεδάσῃ μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῶν αἰσθημάτων του.

Ἦτο τόσῳ νέος... παιδί σχεδόν, δὲν τὸν ἐνεθάρρυνε, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄφρινε νὰ λέγῃ καὶ τὸν ἤκουε μειδιῶσα καὶ ἐνίοτε καγγυάζουσα.

Αὐτὰ συνέβησαν εἰς Προῦσαν καὶ ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐθεραπεύθη καὶ ἦτο ἡ ἰδία πάλιν εἰς τὰς ἐσπερινὰς συναναστροφὰς τῆς, τακτικῶς πάντοτε μεταβαίνουσα εἰς τὸ περίπτερον τοῦ Ταξίμ, ὅπου βεβαίως ἀέρα καθαρὸν δὲν ἀναπνεύουν οἱ κάτοικοι τοῦ Πέρα, ἀλλὰ βλέπουν ὁ εἰς τὸν ἄλλον.

Ὁ θεὸς τῆς χωρὶς κοιτωνίτην ἦτο ἀκόμη μικροτέρου ἀναστήματος, ἀλλ' ἐξεδίκειτο τὴν γλισχρότητα τοῦ Πλάστου, φέρων πελώριον μεταξίνον πῖλον καὶ κρατῶν τὴν κεφαλὴν πολὺ ὑψηλά, ὅσω δηλ. ἐπέτρεπεν ὁ κοντοχονδρὸς λαϊμὸς του.

Μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ θεὸς συνώδευε τὴν ἀνεψίαν εἰς τὸν περίπατον, συνήντησαν τὸν κ. Τηλέμαχον Μακρίδην, ὁ ὁποῖος πολὺ συγκινημένος, ἐξήτησε τὴν ἄδειαν νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ.

Ἡ ἄδεια ἐδόθη μετὰ ἡγεμονικὴν ἐλευθεριότητα καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐγένετο τακτικῶς θαμῶν τῶν ἐσπερίδων τῆς κ. Χαϊδεμένου.

Ἡ χήρα δὲν τὸν ἤκουε πλέον γελῶσα, ἀλλὰ πολὺ σκεπτικὴ καὶ μάλιστα ἤρχισε νὰ κυριεύεται ἀπὸ ἄοριστον μελαγχολίαν, ἡ ὁποῖα καὶ αὐτὴν τὴν γλυκύτεραν ψυχαγωγίαν τῆς — δηλ. τὴν κακολογίαν — κατέστησεν ἀνούσιον.

Εἰς τοὺς ὕπνους τῆς, τοὺς ὁποῖους ποτὲ δὲν ἐτίμησεν ὁ μακαρίτης μετὰ ἡ ἀνευ σαβάνου, ἐνεφανίζετο τακτικῶς ὁ νεανίσκος μετὰ τοὺς καστανοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς γεμάτους φωτιὰ καὶ μετὰ τὰ δροσερὰ χεῖλη.

*

Εἶχε λησμονήσει ὅλα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθη διὰ νὰ κατακτήσῃ τὴν νεανικὴν καρδίαν τοῦ εὐθύμου σπουδαστοῦ καὶ τὴν ἔφορτε βλέπουσα ὅτι ἐπαίξε παιγνίδι ἐπικίνδυνον.

— Εἶμαι μεγάλη ἐγὼ γιὰ σένα' τοῦ εἶπε μειδιῶσα τὸ ὠραιότερον μειδιάμα τῆς, μίαν ἡμέραν.

— Σ' ἀγαπῶ, ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις.

— Μὰ οἱ γονεῖς σου, τί θὰ ποῦν;

— Δὲν ἐγὼ πλέον γονεῖς σ' ἀγαπῶ.

Εἶχε γονεῖς καὶ ἦτο τὸ στήριγμα ὀλοκλήρου οἰκογενείας, ἡ ὁποῖα ἐξώδευσε καὶ τὸν τελευταῖον ὀβολὸν τῆς διὰ νὰ τὸν ἀναθρέψῃ καὶ νὰ ἀναλάβῃ μίαν ἡμέραν τὸ βάρος τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ.

Ἡ κ. Χαϊδεμένου, ἡ τόσῳ αὐστηρὰ διὰ τὰς ἄλλας, ἐσκότισε τὸ λογικὸν τοῦ Τηλέμαχου, ὁ ὁποῖος ἐλησμόνησε τὴν οἰκογενεῖάν του, πρὸς τὴν ὁποῖαν τὸ πᾶν ἔχρεώσται.

Ὁ θεὸς εἰς τὸ προγραμματικὰ του, προσέθετε νέα κεφάλαια καὶ δὲν ἐβλέπε τὴν νέαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἐνῶ αἱ ἐπισκέπτρια τὰ ἐμάντευσαν ὅλα καὶ οἱ ἐρωτες τῆς κ. Χαϊδεμένου ἦσαν ἡ διασκεδαστικώτερον φλυαρία τῆς ἡμέρας.

Ἄπό στόμα σὲ αὐτὶ κι' ἀπὸ αὐτὶ σὲ στόμα, ἡ λευκόπτερος φήμη ἔφερε τὸ νέον καὶ εἰς τὸ σπίτι τοῦ κ. Μακρίδου.

Ἡ κ. Μακρίδου ἐξηγητήθη, αἱ δεσποινίδες Μακρίδου ἐκλαυσαν (ἦσαν ὄλαι ἐν ὧρα γάμου), ὁ κ. Μακρίδης ἐγέλασε καὶ εἶπε.

— Ἄ τὸν τσαχπίνη!

Δὲν ἔδωκεν ὡς βλέπετε προσοχὴν καὶ δὲν ἀπέδωκε σπουδαιότητα εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Τηλέμαχου ἤξευρεν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του. Καὶ ἐπειτα εἶχε σχηματίσει τὴν πεποίθησιν «ὅτι διὰ τὴν τελειοποιήθη κανεῖς, πρέπει ν' ἀγαπήσῃ».

Ἦτο φαιδρὸς ἀνθρώπος ὁ κύριος Μακρίδης καὶ τώρα ἀκόμη ποῦ ἡ ἀρθρίτις τὸν εἶχε καρφωμένον ἐκεῖ πάνω στὴν παλτρύνα, ἐγέλα τὸ φαιδρὸν πρόσωπόν του καὶ ἐπειράζε τὴν σύζυγόν του, τὴν ὁποίαν ἡ ἡλικία καὶ τὰ βάραινα ἔκαμαν ὀξύθυμον.

— Θὰ πάγω κάτω ἀπ' τὰ παράθυρά της, νὰ ξεφρονίσω τὴν ἀδιάντροπή ὅσα τὴν ταιριάζουνε!! ἀκούς ἐκεῖ... νὰ θέλῃ νὰ πάρῃ τὸ παιδί της! Ἡ γρηῃ ἀστρίγλα!! ἔλεγεν ἡ κυρία Μακρίδου πολὺ θυμωμένη.

— Μητέρα, καλλίτερα νὰ συμβουλευέστε τὸν Τηλέμαχο.

— Καὶ ἀπ' ὅλα καλλίτερο, νὰ τὸν ἀφήσετε χωρὶς συμβουλὰς καὶ ξεφωνητά, γιατί εἶμαι βέβαιος πῶς δὲν τὴν παίρνει. Μὰ ἂν τοῦ πῆτε μιὰ λέξι, ὅ,τι δὲν ἔκαμε ἀπὸ ἔρωτα, θὰ τὸ κάμῃ ἀπὸ πείσμα καὶ θὰ τὴν πάρῃ.

Τὰ λόγια τοῦ κ. Μακρίδου ἐπνίγοντο μέσα εἰς τὴν τριφωνίαν ἐκείνην, ἀλλὰ τὸ μέλλον ἀπέδειξεν ὅτι ὁ κ. Μακρίδης εἶχε δίκαιον.

*

Ἡ κ. Χαϊδεμένου πολὺ ὠχρὰ (ἦτο πρωὶ καὶ δὲν ἐπρόφρασε νὰ ἐρυθριάσῃ) καὶ μὲ ἀληθῆ συντριβὴν, παρετήρησεν ὅτι ἡ περιουσία της ἤρχισε νὰ παίρνῃ τὸν κατήφορο καὶ ὅτι, ἂν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καρδίας της, ἀπεράσειε νὰ γίνῃ κυρία Μακρίδου, τὴν ἀνέμενε τὸ εἰδεχθῆς τῆς πενίας φάσμα.

Νὰ ἰδῆτε τί ἀπεράσειε, δηλ. ὡς ποῦ ἔφρασε τὸ πρακτικὸν πνεῦμα αὐτῆς τῆς γῆρας, — καὶ τὸ σπουδαιότερον χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν συμβουλὴν κἀνεὸς ξένου οικονομολόγου. Ὁ κ. Πολυχρόνης τὸσφ σκοτισμένος ἦτο μὲ τὴν Πολυχρόνειον (κατὰ τὸ Λυκούργειος) νομοθεσίαν τῆς μελλούσης Ἑλληνικῆς ἀποικίας, ὥστε δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ δώσῃ τὴν παραμικρὰν ἰδέαν.

Ἡ κ. Χαϊδεμένου εὐροῦσα τὴν λύσιν, πῆρε μολάνι καὶ χαρτί καὶ ἔγραψε τὴν ἐπομένῃν ἐπιστολήν, πλουσίαν εἰς ἀνορθογραφίας.

Ἄγγελέ μου,

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μὲ φοβίζει, δὲν εἶνε ἡ ἰδική μου δυστυχία καὶ ὁ ἐγωιστικὸς φόβος διὰ τὸ ἰδικόν μου μέλλον. Μόνον περὶ σοῦ σκέπτομαι.

Ὅταν ἐνόμιζον ἑαυτὴν πλουσίαν, ξεύρεις μὲ πόσῃ προθυμίαν ἠθέλησα νὰ σὲ καταστήσω κοινωνόν τοῦ πλούτου μου καὶ... ἠπατήθην. Εἶμαι πτωχὴ καὶ ἡ πενία εἶνε κακὴ, ὅταν πρόκηται νὰ τὴν συμμερισθῇ κανεῖς μὲ πρὸσωπον ἀγαπητόν.

Ἡ ἰδέα ὅτι θὰ γείνης δυστυχὴς ἐξ αἰτίας μου, μὲ θανατόνει καὶ μὲ δίδει τὴν σκληρὰν αποφασιστικότητά, νὰ σοῦ γράψω τὸ γράμμα αὐτό.

(Εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τῆς ἐπιστολῆς ἡ κ. Χαϊδε-

μένου πῆρε μὲ τὰ δάκτυλά της λίγο νερὸ ἀπὸ τὸ ποτηράκι μὲ τὰ ἄνθη, ποῦ ἦτο ἐμπρὸς της καὶ ἐράντισε τὴν ἐπιστολήν διὰ νὰ φανῇ δακρυβροετός).

Βλέπετε... τὰ δάκρυα μὲ πνίγουν... θὰ ἐξακολουθήσω τὴν παρούσαν μου μετὰ μίαν ὥραν.

(Περὶ τὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν ἀφῆκε τὴν γραφίδα ἀπὸ τὰς χειρὰς της).

Ναί, ἀγγελέ μου, τοιαύτη μοῖρα ἐπεφυλάττετο εἰς τὰς ψυχὰς μας καὶ εἰς τὰς καρδίας μας. Ὁ θεὸς μου, ἀμειλίχτως πολέμηε τὸ συνοικεσίον μας ἡ γνωρίζεις πόσον ἡ θέλησίς του εἶνε σιδηρὰ καὶ μὲ βιάζει νὰ δεχθῶ σύζυγον τὸν ὑποψήφιόν του κ. Κοσμᾶν Τριανταφύλλου.

Ἐκλαυσα, παρεκάλεσα, ἐπεκαλέσθην τὴν σκιάν τοῦ ἀποπτόντος ἀγγέλου μου... τίποτε... ὁ θεὸς μου ἀμειλίχτως ὡς ἡ εἰκαμένη, ἐπέμεινε!! Τὴν πρώτην ἀπελπισίαν, ἡ ὅποια ὅπως γνωρίζεις σκοτίζει τὸ λογικόν, διεδέχθη ὀλίγη δικαίωμα καὶ εἶδον ὅτι ἡ θέσις μας δὲν εἶνε καὶ τόσφ ἀπελπιστικὴ.

Μίαν καρδίαν ἔχομεν... καὶ τῆς καρδίας μου κύριος εἶσαι σὺ τὴν χεῖρά μου ἄς τὴν λάβῃ ὁ Κοσμᾶς Τριανταφύλλου καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀλυτρουῖσαι ἀγαπητὴ ἀγγελε, ἀπὸ τὸ φοβερὸν μέλλον, τὸ ὅποιον τόσφ ἀπερισκέπτως παρεσκευάσαμεν.

Ἡ ἰδέα ὅτι θυσιάζομαι διὰ σέ, μοῦ δίδει τὴν δύναμιν νὰ ζῶ... ἀλλὰ νὰ ζῶ μὲ μίαν συμφωνίαν ἀπαραβίαστον — νὰ λατρεύω αἰωνίως τὸν κύριον καὶ δεσπότην τῆς καρδίας μου Τηλέμαχον.

Χίλια φιλιὰ φλογερὰ.

Marie. — Pera — Constan/ple.

Πιστεύω νὰ θαυμάσῃ καὶ ἡ ἀπλοϊκὴ ἀναγνώστρια μαζύ μου, τὸ πρακτικὸν πνεῦμα τῆς ὠραίας γῆρας. Διὰ τὸ κλονιζόμενον ἰσοζύγιόν της, ἀπηρτίτο ἡ περιουσία τοῦ κ. Κοσμᾶ Τριανταφύλλου καὶ ἐδέχετο ὅπως βλέπετε τὴν περιουσίαν μετὰ τῆς δεούσης εὐλαθείας, χωρὶς ὅμως νὰ περιέλθωσιν εἰς ἀνωμαλίαν καὶ αἱ ὑποθέσεις τῆς καρδίας της.

Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ ἀμειλίχτος θεὸς προσέθετε νέα κεφάλαια εἰς τὸ προγραμματάκι του, μὴ ὑποθέτων ὅτι ἔχει θέλησιν καὶ μάλιστα σιδηρὰν καὶ ὅτι ἐπαίξε πρόσωπον τυράννου, εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς ἀνεψίχας του.

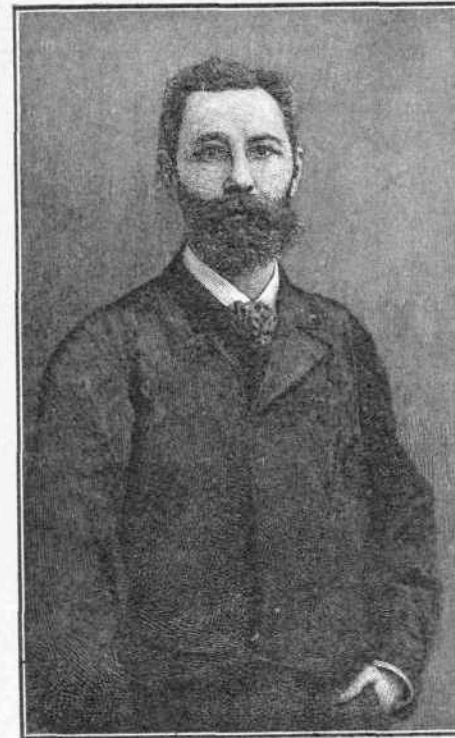
[Ἐπεται συνέχεια]

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΜΕΛΧΙΟΡ ΔΕ ΒΟΓΚΕ

Ὁ ὑποκόμης Μελχιόρ δὲ Βογκέ εἶνε εἰς τῶν ἐπιφανεστάτων συγγραφέων τῆς συγχρόνου Γαλλίας, καὶ ἀπὸ τοῦ 1889 μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἐκλεγθεὶς ὑπ' αὐτῆς ὡς διάδοχος τοῦ διασήμεου κριτικοῦ Νιζάρ. Ἐγεννήθη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1848 ἐν Νικαίᾳ ἐξ ἀρχαίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας, ἥτις ἀναγεί τὴν ἀρχὴν της εἰς τοὺς σταυροφόρους. Τὴν νεαράν αὐτοῦ ἡλικίαν διήλθεν ἐν τῇ ἀπομονώσει τοῦ πατρικοῦ οἴκου ἀναδιδῶν πλουσίαν βιβλιοθήκην καὶ πυρετωδῶς μελετῶν συγγραφεῖς, οἵτινες, ὡς ὁ Σατωβριάνδος (πρὸς τὸν ὁποῖον πολλὴν ὁμοιότητα ἔχει ὁ Βογκέ κατὰ τὰς ἰδέας καὶ τὸ ὄψος τοῦ λόγου), ὁ Σαινισιμόν, ὁ Δεμαίτρο, ὁ Μισελέ, λίαν ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς διαμορφώσεως αὐτοῦ. Μόλις εἰσοσκέτης, καὶ διάθερον ἔχων τὴν φαντασίαν ἐκ φιλοσοφικῶν, ποιητικῶν καὶ ἱστορικῶν μελετῶν, ἄμα ὡς συνεπλήρωσε τὰς σχολικὰς σπουδὰς του, ἠσπάσθη τὸν βίον τῶν περιηγήσεων,

ΜΕΛΧΙΟΡ ΔΕ ΒΟΓΚΕ

ὅστις βραδύτερον ἐμελλε νὰ παράσῃ αὐτῷ τὴν κυρίαν καὶ ἀκένωτον πηγὴν τῆς ἐμπνεύσεως, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Ἰταλίαν ἄλλ' ὁ ἐκραγεῖς γαλλογερμανικὸς πόλεμος ἀνεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα. Ἴνα μὴ καταλίπῃ μόνον τὸν νεώτερον ἀδελφόν του, ὑπολογαζὸν ἐν τῷ στρατῷ, κατετάχθη ὡς θειλοντῆς εἰς τὸ ἴδιον σύνταγμα. Ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βωμόν ἐπληρώθη, ὀλίγον δὲ μετὰ ταῦτα ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ ἰδῇ τὸν ἀδελφόν πρό τῶν πυλῶν τοῦ Σεδᾶν ρονεύομενον ἐμπροσθέν του ὑπὸ σφαίρας.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου, εἰσῆλθεν εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον, καὶ διετέλεσε γραμματεὺς πρεσβείας ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν Πητρούπολει. Περιήλθεν ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν, ὄχι ὡς διπλωμάτης, ἀλλ' ὡς μελετητῆς, περισυλλέγων ἐντυπώσεις καὶ ἀποθησαυρίζων ἰδέας. Περιέγραψε τὴν Κωνσταντινουπόλιν, τὴν Θεσσαλονίκην, τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, τὰς Ἀθήνας, τὴν Ἱερουσαλήμ, τὴν Αἴγυπτον: «Δὲν δύναται τις νὰ ποθήσῃ, λέγει ὁ ὑποδεχθεὶς αὐτὸν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, αὐθεντικότερον ὄδηγόν, εὐγλωττότερον σύντροσον, προκαλοῦντα μετὰ τοιαύτης ἐντάσεως τὴν σκέψιν. Τῶν πολλάκις πρό αὐτοῦ περιγραφέντων ἀντικειμένων ὑπομνησκει τὰ σχήματα διὰ μιᾶς μόνον λέξεως, διὰ μιᾶς γραμμῆς τοῦ χρωστήρος του. Ἄλλ' ἀνὰ πᾶν βῆμα, περὶ τὸ σύντομον ἐκείνο σχεδιάσμα, ἀνακύπτουσιν ἰδέαι, εἰκόνας, ἀναμνήσεις, αἰτίαι εἶνε ὡς οἱ νομάδες κάτοικοι τῶν ἐρημιῶν ἐκείνων, αἰτίαι τὰς ἐμψυχοῦσι πρὸς στιγμὴν καὶ διακύνουν ἐπ' αὐτῶν ὄλην τὴν πραγματικότητά της ζωῆς. Πανταχοῦ τοῦ ἔργου του δὲκεῖ ἡ κίνησις, ἡ ἰδέα, ἡ ζωή πανταχοῦ εἰκόνας ἐκπλήττουσαι, ἐκφραζόμεναι ἐν ἀκριβεῖ καὶ εὐρώστῳ γλώσσῃ πανταχοῦ τὸ πρωτότυπον καὶ ἀπροσδόκητον τῆς λέξεως, γνώρισμα τῆς συγγραφικῆς μεγαλοφυΐας». Πᾶσαι αἱ πραγματεῖαι τοῦ

Βογκέ ἐδημοσιεύθησαν κατὰ πρῶτον ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν δύο Κόσμων».

Ἄλλὰ τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ εἶνε τὸ περὶ τοῦ «Ρωσικοῦ μυθιστορήματος» ἔργον, ἐν ᾧ ἀπετυπώθη ἐν ὄλη τῇ λαμπρότητι ἡ κριτικὴ καὶ ἐν ταύτῳ ἡ δημιουργικὴ δύναμις τοῦ πνεύματός του. Ἀναλύων ἐν αὐτῷ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων συγγραφέων τῆς Ρωσσίας, τοῦ Τουργένιεφ, Δοστογιέφσκη, καὶ Τολστόη, προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπεροχὴν τῆς πραγματικῆς μυθιστοριογραφίας τῶν Ρώσων, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν Γαλλίᾳ ἀνάλογον τάσιν, καὶ τοὺς Ρώσους συγγραφεῖς ὑποβάλλει ὡς μᾶθημα καὶ ὡς πρότυπον τοῦ εἶδους πρὸς τοὺς συγχρόνους αὐτῷ. Πλὴν αὐτῶν πολλοὺς ἄλλους τόμους ἐξέδωκε, διὰ τῶν ὁποίων τὸ εὐρὸν καὶ ἀνήσυγον πνεῦμα του θίγει καὶ ἀναπτύσσει πάσης τάξεως ζητήματα, καλλιτεχνικά, φιλολογικά, ἱστορικά, πολιτικά ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων» δημοσιεύονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἄρθρα του, βαθύφρονος κριτικῆς καὶ ὑψηλῆς δημοσιογραφίας ἀπαυγάσματα πάντα διακρίνει ἡ ἐμβροίθεια τῆς σκέψεως, (ὁ Βογκέ καὶ ὁμιλῶν καὶ γράφων δὲν ἔχει τίποτε τῆς λεπτής, ἀλλὰ καὶ πολλὰκις κούφης εἰρωνείας, ἥτις διακρίνει τὸ λεγόμενον γαλατικὸν πνεῦμα), ἡ εἰλικρίνεια τῶν κρίσεων, ἡ θαψίλεια τῶν ἰδεῶν, καὶ ὕψος λαμπρῶν εἰκονικώτατον. Εἰς ἐκ τῶν μᾶλλον παρεμφερῶν αὐτῷ κατὰ τὴν τάσιν τῶν ἰδεῶν συγγραφεὺς ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς: «Ὁ Βογκέ εἶνε μελαγχολικὸς περιγραφεὺς τῶν ἐρειπίων καὶ ἐν ταύτῳ προφήτης τοῦ μέλλοντος... Εἶνε ἐπικὸς νοῦς, ὡς ὁ Αἰμίλιος Ζολᾶς, ὑπερόχως ἐξιδανικέων τὴν σύγχρονον πραγματικότητά ἄλλ' ἀντί, ὡς ὁ Ζολᾶς, νὰ διακρίνῃ ὅπισθεν τῆς φαντασμαγορίας ταύτης τὴν Φύσιν τὴν δρακόντισαν μὲ τοὺς κτηνώδεις νόμους της, βλέπει τοῦναντίον ἐν αὐτῇ τὰς ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων πνευμάτων ἐκπορευομένας ἰδέας μεταβαλλομένας εἰς δυνάμεις καὶ κατακτώσας τὸν ἐν παθητικῇ καταστάσει διατελοῦντα κόσμον. Μεθύει ἀπὸ τὸ κάλλος τῶν ἀπαύστως ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐργαζομένων ἰδεῶν, καὶ εἶνε αἰσιόδοξος».

Ἐκ τούτου ὁ Μελχιόρ Δὲ Βογκέ ἀνεγνωρίσθη, ἐξ αὐτῆς τῆς ρύσεως τῆς μεγαλοφυΐας του, χωρὶς νὰ τείνῃ θεληματικῶς πρὸς τοῦτο, ὡς ὁ ἐπιφανέστερος ἡγέτης τῶν ἐν τῇ συγχρόνῳ Γαλλίᾳ ζωηρῶς ἀπὸ τινος ἀνακινουμένων νεοκαθολικῶν ἢ Τολστοιστῶν, οἵτινες ἀντιδρῶσι κατὰ τῆς ἀθείας καὶ μοιρολατρίας, πάσης περὶ τοῦ κόσμου μηχανικῆς καὶ ὑλιστικῆς θεωρίας, καὶ πάσης ἰδέας, ἥτις ἀπέρρευσε ἐκ τῆς τεραστίας ἀναπτύξεως τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἀρνοῦνται τὸ ἀπόλυτον κύρος τῆς ἐπιστήμης, δὲν ἀναγνωρίζουν αὐτὴν καὶ ὡς γνώμονα τοῦ ἠθικοῦ βίου, πιστεύουσιν, ἂν καὶ ἀορίστως, εἰς Πρόνοιάν τινα κυβερνώσαν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ρέπουσι πρὸς τὸν μυστικισμὸν. Κατὰ τῶν θρησκευτικῶν ἢ κληροκρατικῶν τούτων τάσεων οἱ ὀρθολογισταὶ ἐπὶ κεραλῆς ἔχοντες τὸν καθηγητὴν τῆς ἱστορίας Ὀλάρ, ἔρρωμένως ἀντετάχθησαν πρὸ τινος διὰ δημοσίων διαλέξεων καὶ ἐριστικῶν ἐκατέρωθεν πραγματειῶν. Ἐν τῷ ὑψηλῷ τούτῳ ἀγῶνι διεκρίθη μεταξὺ τῶν ὑπερμάχων τῆς ἐπιστήμης ὁ ἡμέτερος κ. Φυχάρης,

άντεπεξεληθών κατά τῶν ιδεῶν τοῦ Βογιάδι' ἄρθρου πλήρους δυνάμεως καὶ πρωτοτυπίας δημοσιευθέντος ἐν τῇ «Νέῃ Ἐπιθεωρήσει» ὑπὸ τὸν τίτλον «Religion et Irreligion».

Κ. Π.

ΣΤΗΛΗ ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ ΚΑΙ ΝΥΜΦΑΣ

Ἔργον ἔξοχον ὑπὸ πολλὰς ὄψεις, καὶ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐξοργασίαν, καὶ διὰ τὴν δυνάμιν τοῦ περιγράμματος, καὶ διὰ τὴν λεπτότητα καὶ ἐπιμέλειαν τῆς ἐκτελέσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἰδιορρυθμίαν αὐτοῦ τὴν ἄλλην μοναδικὴν, ἐκτάκτου δὲ ὅπως σημάσιος καὶ διὰ τὴν τοπογραφίαν τῶν περὶ τὸν Πειραιᾶ, ἀνευρέθη πρότινων ἡμερῶν ἐγγύς τοῦ Μοσχάτου ἐν τῷ χάνδαμ τῷ πρὸς μεταφορὰν τοῦ ὕδατος ἀπὸ Μοσχάτου εἰς Πειραιᾶ, καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παλαιᾶς γραμμῆς, ἀλλ' ἤδη κατηργημένης, τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμου.

Τὸ κατασκευάσμα τοῦτο εἶνε στήλη μαρμαρινή ἐν εἰδεί πλακῶς, πλάτους 0,88, ὕψους 0,76 μετὰ ἀνωμαλίου ἐλαφρῶς ἐξοργασμένου, φέροντος δὲ ἄνω ἀνωμαλίου, ὧν τὸ μέσον ἦτο πρόσθετον συνδεδεμένον διὰ μολύβδου πρὸς τὴν στήλην, ἔχοντος δὲ καὶ πτερύγια ἔνθεν καὶ ἔνθεν, μολύβδω καὶ ταῦτα πρὸς τὸ ἄλλο μέρος συνδεδεμένα, ἅτινα νῦν ἐλλείπουσι, φαίνεται ὅμως ἡ θέσις αὐτῶν. Ἡ στήλη ἔχει τὴν μοναδικὴν ἰδιορρυθμίαν ὅτι φέρει καὶ ἐπὶ τῶν δύο ὄψεων αὐτῆς ἀναγλύφους παραστάσεις χρόνων καλῶν, ἐκτελεσθείας κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὡς τὰ τε γράμματα καὶ ἡ γλυφὴ δηλοῖ καὶ σχετιζομένης πρὸς ἀλλήλας.

*

Ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν προσόψεων, τῆς καὶ κυριωτάτης εἶνε καὶ ἡ καλλιτέρα παράστασις, πλήρης κινήσεως καὶ δυνάμεως, μετέχουσα ὅμως καὶ ἡρέμου ψυχολογικῆς ἐκδηλώσεως. Ἄρμα τέθριππον φέρεται μεθ' ἔρμης ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερὰ τῶ ὄρωντι. Ἐπὶ τοῦ ἄρματος νεανίας ἔσθωθεν καὶ πρὸς τὴν δεξιάν πλευρὰν αὐτοῦ, τὸ μὲν κρατεῖ τὰς ἡνίας τῆ δεξιᾶ τεταμένη, ὑποδηλούμενας ὀπισθεν τῶν χειτῶν τῶν ἵππων διὰ χρώματος, τὸ δὲ μετὰ τρυφερότητος καὶ πλήρης χαρᾶς στρέφει τὴν χαρίεσσαν αὐτοῦ μορφήν πρὸς τὸ παρ' αὐτῷ ὑποκείμενον τῆς λατρείας αὐτοῦ, νέαν γυναῖκα δηλ. περὶ τὴν ὄψυν τῆς ὁποίας ἔχει τὴν ἀριστεράν. Ὁ νεανίας τᾶλλα γυμνὸν τὸ κάλλος τοῦ σώματος ἐπιδεικνύων φέρει ἱμάτιον κομβούμενον περὶ τὸν λαιμὸν καὶ ἀναπεταννύμενον ἐν πτυχῆς ὀπισθεν αὐτοῦ, ὑπὸ τῆς τοῦ ἄρματος φορᾶς, λεπτότατα δ' ἐπὶ τῆς πλακῶς ἐκδηλούμενον. Ἡ νέα φέρουσα χιτῶνα καὶ ἱμάτιον λεπτῶς εἰργασμένα φαίνεται αἰδημόνως ἀποστρέφουσα τὴν κεφαλὴν καὶ μετὰ πολλῆς τῆς χάριτος κλίνουσα, ἢ δ' ὅλη στάσις αὐτῆς εἶνε ὡς εἰ ἤθελε νὰ δηλώσῃ ὅτι καὶ τὸν δρόμον τοῦ ἄρματος φοδεῖται, διὸ σχεδὸν ἔχεται ἄκρου τοῦτου, συγκλίνουσα πῶς τοὺς πόδας κατὰ τὸ γόνυ.

Οἱ ἵπποι τοῦ ἄρματος κατέχουσι τὸ κέντρον περιπέου τῆς ὅλης παραστάσεως, καὶ κατὰ τοῦτο εἶνε ἔξοχος ἡ ἀποτύπωσις τῆς ἰδέας τοῦ τεχνίτου, ὁ ὁποῖος δὲν προσήλωσεν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν κυρίαν παράστασιν ἐν τῷ

μέσῳ τῆς πλακῶς ἀκολουθῶν τυπικὸν τινὰ δηγόν, ἀλλὰ διέθηκεν οὕτως ὥστε ἐν ἀρμονίᾳ, ἀπλότητι καὶ φυσικότητι, ἕκαστον τῶν μερῶν τῆς παραστάσεως αὐτοῦ ἀναδεικνύομενον καὶ τοποθετούμενον νὰ ἐπιδεικνύῃ καὶ ἑαυτοῦ τὴν καλλονὴν καὶ τοῦ τεχνίτου τὴν δυνάμιν περὶ τε τὴν εὐρίαν καὶ τὴν ἐκτέλειαν. Τῶν τεσσάρων ἵππων ἕκαστος ἀλλοίαν καὶ τὴν κίνησιν, ἰδίως κατὰ τὴν κεφαλὴν ἔχει, οὕτω δὲ κατορθοῦται ἐν βραχυτάτῳ πᾶχει τοῦ ἀναγλύφου καὶ ποικιλία οὐχὶ ἡ τυχεύουσα ἐν ταῖς κινήσεσι νὰ παρουσιάζηται ἀλλὰ καὶ δυνάμεις προσπτικῆς οὐχὶ σμικρᾶ, ἢ φυσικωτάτη δ' αὕτη διάθεσις αὐτῶν καὶ ἄνευ ἐπιτηδεύσεως πολλῆν τὴν χάριν παρέχει εἰς τὸ σύνολον. Τὸ ὅλον ἄρμα πλησιάζει, οἱ δὲ ἵπποι ἤδη καὶ βαίνουσιν ἐπὶ ὄλιγον ἀνάκτους τοῦ ἐδάφους.

Ἐκεῖ πρὸ τῶν ἵππων ἴσταται νεανίας ἕτερος γυμνός, ἀνωπός, διατεταμένα ἔχων τὰ σκέλη, ὄλιγον κἀμπτων τὸ δεξιὸν καὶ μᾶλλον ἐπὶ τοῦτου στηριζόμενος, τῶν δὲ χειρῶν τὴν μὲν δεξιάν ὕψων συνεσφιγμένην καὶ ἐν γωνίᾳ ἀντικρὺ τοῦ προσώπου, τὴν δ' ἀριστεράν τείνων πρὸς τὸ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἵππων μέρος, κρατῶν δὲ δι' αὐτῆς ἀνεστραμμένον, ὡς φαίνεται, ληκύθιον. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αὕτη ἐν σφοδρᾷ πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ κάτω κινήσει κεκλιμένη, φέρει ἐπὶ τοῦ προσώπου τὸν τύπον τῆς συνοφρυώσεως καὶ ἀγανακτήσεως. Τὸ μόνον ἔνδυμα, ὅπερ φέρει, ἱμάτιον ἐλαφρὸν, πορπούμενον πρὸ τοῦ λαιμοῦ κρέμαται ἀνεμιζόμενον ὀπισθεν.

Ἡ παράστασις αὕτη διαφωτίζεται καὶ ὑπὸ γραμμάτων ἐπὶ τοῦ στενοῦ γείσου τοῦ ὑπὲρ αὐτὴν ὑπαρχόντων. Ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἐν τῷ ἄρματι διακρίνονται τὰ γράμματα:

ΕΧΕΛΟΣ ΙΑΣΙΛΗ

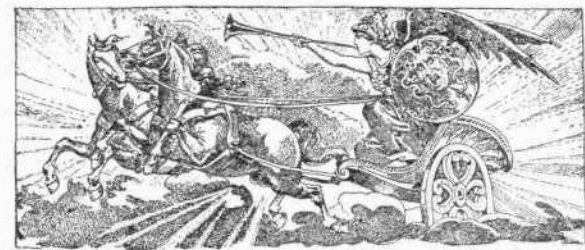
ἄνωθεν δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ πρὸ τῶν ἵππων νεανίου μεταξὺ δύο Η καὶ ἐνὸς Ι ἐν ἀρχῇ ἡ λέξις **ΕΡΜΗΣ** οὕτω:

Ι Η Ε Ρ Ι Μ Η Σ

Οὕτω δὲ παρουσιάζεται παράδοξος στάσις τοῦ θεοῦ τοῦτου ἐπὶ τοῦ ἀναγλύφου καὶ νῦν τὸ πρῶτον οὕτως ἐκδηλούμενη.

*

Ἐπὶ δὲ τῆς ὀπισθίας ὄψεως τῆς πλακῶς ἡ ὅλη εἰκὼν εἶνε ἐντελῶς ἡσυχαιτέρα. Αἱ πέντε τῶν ἐκεῖ εἰκονιζομένων ἐξ μορφῶν προσερχόμεναι πρὸς τὴν πρὸ πασῶν ἴσταμένην ἔκτην φαίνονται ὡς διαπυθνόμεναι τὰ κατὰ τὸ ὀπισθεν εἰκονιζόμενον συμβεβηκὸς παρὰ ταύτης. Ἐδῶ τὸ κέντρον τῆς πράξεως μετατίθεται πᾶν ἐπιτηδεῖως πρὸς τὰ ἀριστερὰ, καὶ διὰ τὴν ἀποφυγὴν τοῦ μονοτόνου καὶ διὰ τὸν συσχετισμὸν πρὸς τὸ τέλος τῆς ὀπισθεν σκηρῆς. Πρὸς τὰ ἀριστερὰ λοιπὸν τῶ ὄρωντι ἴσταται ἐν κατατομῇ πρὸς τὰ δεξιὰ γυνὴ μετὰ βραχέος ἱματίου μέχρι τοῦ γόνατος ἐξικνουμένου, ὡς εἰκονίζονται αἱ Ἀμαζόνες φέρουσαι ἢ καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἣτις μᾶλλον φαίνεται ἐνταῦθα εἰκονιζομένη. Ὁ δεξιὸς ὤμος καὶ ἡ κατ' αὐτὸν χεὶρ γυμνά, ἢ δεξιὰ χεὶρ ὑπεγείρει κρατοῦσα τὸ ἱμάτιον παρὰ τὸν μηρὸν. Τῶν πέντε πρὸς αὐτὴν ἐκ δεξιῶν προσερχομένων μορφῶν ἡ πρώτη ὑπὸ τοῦ ἐπικληθέντος ἐπι σκληροῦ χρώματος δυσδιάκριτος, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνδρική, γενεῶντος ἀνδρός, ἐν χιτῶνι καὶ ἱματίῳ. Δευτέρα ἡ μορφή νέου ἀνωπῶ ἔχοντος γυμνὸν τὸ στήθος ὡς ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. Τρίτη ἡ μορφή γυναικῶς ἐν κατατομῇ πρὸς τὰ ἀριστερὰ, κρατοῦσα τι ἐν τῇ πρὸς τὰ ἔμπρὸς κληθειμένη δεξιᾷ, τὴν δ' ἀριστεράν φέρουσα ὀπισθεν ἐπὶ τῆς ὀψύδος. Τετάρτη γυναικεία μορφή ἀνωπῶς μετὰ κεκλιμένης πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὤμον τῆς κεφαλῆς, στηρίζουσα δὲ τὴν δεξιάν ἐπὶ τοῦ

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

Ἔχομεν τὰ πρωτόλαια τῆς ἐφετεινῆς θεατρικῆς παραγωγῆς ἢ ὁποῖα προμηνύεται ἀρκετὰ πλουσία, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ποσότητα καὶ τὴν ποικιλίαν. Ἐν τῷ «Παραδείσῳ» ἐδιδάχθη ἡ μονόπρακτος κωμῳδία Μεταξὺ μᾶς ἐκ συνεργασίας γραφεῖται ὑπὸ δύο νεαρῶν δραματικῶν συγγραφέων, τῶν ὁποίων καὶ ἄλλα ἔργα ἐνεφανίσθησαν ἀπὸ τῆς σκηρῆς. Δὲν ἐπέτυχεν ὅμως. Καὶ ἐγέλασε μὲν ὁ πολὺς κόσμος μετὰ γονδροειδῆ, ἀλλὰ γενικῶς ἡ ὑπόθεσις ἐκρίθη ἄσπεμος, ἀπρηπῆς, ἀνήθικος, μὴ σωζομένη ὑπ' ἀρκετῆς εὐφυίας, οὔτε ἔχουσα κανένα σκοπὸν κοινωνικόν, ἢ ἀπλῶς τοῦλάχιστον καλλιτεχνικόν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὸ θέατρον τῆς «Ὀμονοίας» ἀνεβιβάσθη ἄλλο ἔργον τοῦ ἐτέρου τῶν συγγραφέων τοῦ Μεταξὺ μᾶς. Εἶνε κωμειδύλλιον δίπρακτον τοῦτο, ἐπιγραφόμενον Τὸ Κωμειδύλλιον. Ἐχει μίαν ἢ δύο σκηρὰς μετὰ τὰς ὁποίας εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ γελάσῃ καὶ ἄλλας τόσας εὐφυολογίας ἀλλὰ τὸ σύνολον εἶνε κάτι τι τερατώδες, φάρσα τοῦ χειροτέρου εἶδους, ἀτεχνος καὶ παιδαριώδης, τὴν ὁποῖαν δὲν καθιστᾷ ἀνεκτὴν τοῦλάχιστον οὔτε μουσικῆ τῆς προκοπῆς, τραγουδᾶν εὐχαριστῶς ἀκούμενα ὅπως ἄλλων κωμειδύλλιον.

Ἐκ τῶν πρωτολαίων τῆς θεατρικῆς παραγωγῆς δὲν εἴμεθα εὐχαριστημένοι. Ἄς ἴδωμεν κατὰ πόσον θὰ μᾶς εὐχαριστήσουν τὰ κατόπιν.

+

Ἐκ τῶν ξένων δραμάτων ἀνεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου ἡ Φρόνη τοῦ Καστελλεκείου. Ἄλλη ἀποτυχία καὶ αὕτη. Τὸ ἔργον τοῦ ἱταλοῦ δραματικοῦ εἶνε ἀπλῶς θεαματικόν, μεθ' ὅλα δὲ τὰ ἔξοδα καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῶν διευθυντῶν, τὸ πτωχὸν θερινὸν θέατρον δὲν ἐδυνήθη νὰ ταπεινωθῇ εἰς τὸν σκοπὸν καὶ νὰ παρουσιάσῃ πιστῶν, εὐπρόσωπον τὴν ἀναπαράστασιν ἐκείνην τοῦ ἀρχαίου βίου. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὴν γενικὴν ἐντύπωσιν τίποτε μέγα δὲν προσέθεσεν ἢ ὑπόκρισις τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου, τὴν ὁποῖαν ὅταν ἐδλεπέ τις πόσον ὠραίαν καὶ πλαστικὴν ὡς Φρόνην, ἐλυπεῖτο ὅτι δὲν εἶχε ρόλον νὰ παίξῃ ἀνάλογον τῆς ἱκανότητος τῆς καὶ τῆς τέχνης τῆς. Τί κριμα! νὰ ὑπάρχουν τόσα ὠραῖα ἔργα ξένα, ὁ κόσμος νὰ διψᾷ ἀπόλαυσιν, καὶ ἡ κυρία Παρασκευοπούλου, ἡ μὴν σχεδὸν ἱκανὴ νὰ τῷ τὴν παράσχῃ, νὰ παρουσιάζεται ὡς Φρόνη τοῦ Καστελλεκείου! Ἴδου τί σημάζει νὰ μὴν ὑπάρχῃ διεύθυνσις.

+

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς τὸ Ἄστυ, ἡ γνωστὴ εἰκονογραφημένη ἐφημερίδα, μέχρι τοῦδε καθ' ἐσπέραν ἐκδομένη, ἐξεδόθη πρωϊνὴ καὶ εἰς μέγα σχῆμα. Διατηρεῖ τὴν αὐτὴν κωμῳδία καὶ εἰς τὸν τύπον καὶ εἰς τὴν οὐσίαν, δὲν ἀπορρίπτει δ' ἀκόμη, μετὰ ὅλην τοῦ πολιτικοῦ ἀγῶνος τὴν σοβαρότητα, τοῦ εὐ-

ἀριστεροῦ ὤμου τῆς πρὸ αὐτῆς. Τελευταία πασῶν μορφή γυναικεία ἐν κατατομῇ πρὸς τὰ ἀριστερὰ περιβεβλημένη μέχρι τοῦ λαιμοῦ ὑπὸ τοῦ ἱματίου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔχει τὰς χεῖρας, φαινομένης τῆς ἀριστερᾶς ὑπ' αὐτὸ φερομένης ὀπισθεν ἐπὶ τῆς ὀψύδος, στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός, ἐν ᾧ ὁ δεξιὸς ἐλαφρῶς διασταυρούμενος προσέχει.

Ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης ὑπάρχουσι ἐτι πολλὰ μέρη κεκαλυμμένα ὑπὸ χρώματος συμπληρῶς ἐπικληθέντα μετὰ μικρῶν λίθων ἐπιεκολλημένων, φέρει δὲ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν σημεῖα βλάβης ἐλαφρᾶς ὑπὸ διερχομένου ἄλλοτε ἄνωθεν αὐτοῦ ὕδατος βύακός τινος, οὗ ἡ ἄμμος ἔχει ἐπικολληθῆ ἐπ' αὐτοῦ.

Τὰ ἐπὶ τοῦ γείσου τῆς πλευρᾶς ταύτης γράμματα, ἀσφαλίζοντα τὸ ὄνομα τοῦ Ἑρμοῦ δεικνύουσι καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ὅλου μαρμαρίου. Τὰ γράμματα εἶνε τάδε:

ΕΡΜΗ ΚΑΙ ΝΥΜΦΑΙΣ ΙΝΑ ΑΕΞΟΙ

ἔξ ὧν κάλλιστα δηλοῦται ὁ λόγος τῆς ἰδρύσεως τῆς πλακῶς ταύτης.

*

Τὸ ἀναγλύφον λοιπὸν τοῦτο εἶνε ἀναθηματικὸν εἰς Ἑρμῆν καὶ Νύμφας φέρον ἐπὶ τῆς κυρίας αὐτοῦ ὄψεως παράστασιν σχετιζομένην πρὸς τὸν Ἑχέλον ἀπὸ τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστὸν, τὸ ὄνομα τῶν Ἑχελιδῶν, δήμου ἢ τόπου τῆς Ἀττικῆς ἔξωθεν τοῦ Πειραιῶς, μεταξὺ τοῦτου καὶ τοῦ τετρακώμου Ἡρακλείου («Ἑχέλος» ἦρως παρὰ Ἀθηναίους τιμώμενος) καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς Ἑχελίδαι, ἀπὸ τοῦ κειμένου ἔλους ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἴδρυται τὸ τοῦ Ἑχέλου ἄγαλμα) κατὰ τὸ Μ. Ἐτυμολογικόν, «Ἑχελίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ Ἑχέλου ἦρως, οὗτος δ' ἀπὸ Ἑλους τόπου μεταξὺ ὄντος Πειραιῶς καὶ τοῦ τετρακώμου Ἡρακλείου, ἐν ᾧ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας ἐτίθεισαν τοῖς Παναθηναίοις» κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον. Διὰ τοῦ ἀναγλύφου τοῦτου, ὅπερ πλὴν τῆς ἄλλης καλλιτεχνικῆς αὐτοῦ σημασίας, ἔχει καὶ σπουδαιότεραν, ἔνεκα τοῦ ἀναφερομένου ὀνόματος τοῦ Ἑχέλου καὶ τῆς θέσεως, ἐν ἣ εὐρέθη, τὴν τοπογραφικὴν, τὴν ἀμέσως πρὸς τὴν χώραν αὐτὴν σχετιζομένην, ἴσως δοθῇ, καὶ πρέπει νὰ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ γνωσθῶσι κάλλιον τὰ τῶν Ἑχελιδῶν, τῶν ἀπὸ Ἑχέλου οὕτω καλουμένων, οἵτινες μέχρι τοῦδε οὐχὶ εἰς ὀρισμένον ἐτίθεντο σημεῖον, ὑπὸ δὲ τοῦ τελευταίου τοπογράφου Μιλχιτσερ καὶ ἐντελῶς ἀλλαχθῶς εἰς θέσιν μακρὰν ἀπέχουσαν τῆς θέσεως ἐν ἣ ἀνευρέθη τὸ μάρμαρον. Τὰ περισσότερα θὰ δεῖξῃ ἡ ἔρευνα περὶ τὴν θέσιν ταύτην, ἐξ ἧς καὶ τὰ τοῦ δήμου ἢ τόπου τοῦτου τῆς Ἀττικῆς θὰ καθορισθῶσι, καὶ τὰ τοῦ σχετιζομένου πρὸς αὐτὸν τετρακώμου Ἡρακλείου, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς θέσεως ἐν ἣ τοὺς γυμνικοὺς ἐτίθεισαν ἀγῶνας τοῖς Παναθηναίοις. Διότι πλὴν τοῦ εὐρήματος τοῦτου ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἀνευρέθησαν καὶ ἄλλα ἴχνη προφανέστατα δηλοῦντα τὴν ἐκεῖ ὑπαρξίν ἀρχαίου συνοικισμοῦ, ἧτοι φρέαρ παλαιὸν ἐπενδεδυμένον πηλίνῳ ἐπενδύματι τοὺς τοίχους, καὶ θραύσματα πηλίνων ἀγγείων, καὶ δύο ἐπιτύμβιοι κιονίσκοι μὴ ἐξαχθέντες ἐτι τῶν χωμάτων, εὐθὺς δ' ὑπὲρ τὴν θέσιν ἐν ἣ κατέκειτο τὸ ἀναγλύφον θεμέλια τοίχου ἀπὸ Β. πρὸς Ν. διευθυνόμενου, ὁ ὁποῖος πολὺ πιθανὸν εἶνε ὅτι ἀπέτελει τὰ θεμέλια τῆς βᾶσεως, ἐπ' ἧς τὸ ἀναγλύφον.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 15ῃ Ἰουνίου 1893.

τραπέλου, του φαίδρου, του χαριέντος την περιβολήν, υπό την οποίαν ανέκαθεν έσυνειθισαμεν τὸ ἀττικώτατον φύλλον. Καί ὅτι μᾶς ἐνδιχέρεει περισσότερον—ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν νέου εἰδικοῦ συντάκτου, ἀνακαινίζεται τὸ φιλολογικὸν μέρος τοῦ φύλλου, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ δι' ἐπιφυλλίδος καθημερινῆς, δι' ἧς θὰ παρακολουθηται ἡ φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ κίνησις ἡ τε ἡμετέρα καὶ ἡ ξένη.

Ἄς ἐμολογήσωμεν ὅτι αἱ πρόοδοι τοῦ τύπου, αἱ ὕλικαι τοῦλάχιστον, εἶνε μεγάλαι κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν. Μετὰ τὸ Ἄστυ, ἰδοὺ ἡ Παλιγγενεσία ἐγκαινίζουσα διπλὴν καθημερινὴν ἔκδοσιν, μίαν πρωϊνὴν καὶ ἄλλην ἑσπερινὴν, ἰδοὺ καὶ ἡ Ἀκρόπολις προβαίνουσα εἰς τὴν ἔκδοσιν ἑσπερινοῦ φύλλου αὐτοτελοῦς καὶ ὅλως ἀπὸ τοῦ πρωϊνοῦ ἀνεξαρτήτου. Τὸ καινὸν δὲν εἴμπορεῖ νὰ παραπονεθῆ ὅτι ἡ δημοσιογραφία του δὲν παρακολουθεῖ κατὰ πόδας τὰ γινόμενα. Ἐκίστη ὥρα—ἐπιλέγει τὸ Ἄστυ—ἔχει πλεόν καὶ τὸν ἱστοριογράφον τῆς!

Ἐπανήλθεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου ἐφιλοξενήθη παρὰ τῷ κυρίῳ Παύλῳ Στεφάνουκ Σκυλίτση, ὁ κ. Γ. Σουρῆς μετὰ τῆς κυρίας Σουρῆ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανεῖδον μετὰ χαρᾶς τὸν συντάκτην τοῦ Ρωμηοῦ, τῆς προσφιλοῦς ἐμμέτρου ἐφημερίδος, τῆς ὁποίας τόσον ἐπαισθητὴ εἶνε ἡ παρατεινομένη ἐκλειψίς. Ὁ κ. Σουρῆς ἐγκρατεστάθην εἰς τὴν ἐν Φαλήρῳ οἰκίαν του, ὅπου θὰ διέλθῃ τὸ θέρος.

Οἱ Καιροὶ διηγούνται τὸ ἐξῆς κωμικοτραγικόν, συμβάν πρὸ τινῶν ἡμερῶν: Τέσσαρες γυναῖκες περιπατοῦσαι ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ζαππείου, συνήντησαν τὸν σύζυγον μίξ ἐξ αὐτῶν συνομιλοῦντα μετὰ τινος προσώπου, περὶ οὗ εἶκασαν ὅτι εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας του. Ἡ ἐκμανεῖσα ζηλοτυπία προὐκάλεσε τοσοῦτον φοβερὰν ἐκρηξίν τῶν σιελογόνων ἀδένων, ὥστε αὐτοστιγμῆ ὑπὸ τὰ προΐοντα αὐτῶν κατακαλύφθη ἡ τρυφερὰ θυάξ, ἥτις ὑπὸ τοῦς καγχασμούς τῶν θεωμένων ἐπίδραξ ἀμάξις ἀνεχώρησε.

Χθὲς τὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν ὥραν εἶδιδετο ἡ τροφή μετὰ τὴν συνήθη παράστασιν εἰς τὰ θηρία τοῦ κ. Μεντενέγρου, ἐκ τοῦ σιδηροῦ ὄργανου δι' οὗ προσεφέρετο τὸ κρέας μία τήρις ἀφῆραπεν ἀθαιρέτως ἐν τεμάχιον. Εἷς τῶν θηριοδαμαστῶν ἐξοργισθεὶς διότι κακοσυνεθίζον τὰ ζῶα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐκτύπησε τὸν κρατοῦντα τὸ κρέας παιδα καὶ τὸν ἐτραυμάτισε κατὰ τὸν πόδα δι' ἐγχειριδίου οὐχὶ πολὺ ἐλαφροῦς. Ἐνεκ τούτου παρενέβη ἡ ἀτυνομία καὶ ὠδήγησε τὸν δαμαστήν εἰς τὴν ἀτυνομίαν. Καθ' ἣν ὥραν ἐξήρχετο οὕτως τοῦ θηριοτροφεῖου εἷς μικρὸς λοῦστρος τοῦ ἐρώναξ:

— Βρὲ κουτέ, δὲν ἔμπαινες στὸ κλουδί τῶν λιονταριῶν νὰ μὴ σέ πιάσουν ποτέ!

Ἡ σύζυγος: Ἄπ' ὅλα ὅσα θὰ ἰδοῦμε στὴν Ἐκθεσὶ τοῦ Σιάχου, ποῖο θὰ εἶνε, νομίζεις, τὸ μεγαλύτερον καὶ τὸ περιεργότερον;

Ὁ σύζυγος (μετὰ τινὰ σκέψιν): Ὁ λογαριασμὸς τοῦ ξενοδοχοῦ μας!

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Κατὰ τὴν γενομένην πρὸ μικροῦ γενικὴν συνεδρίασιν τοῦ ἐν Λονδίῳ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ Ζέπ. ἀνεγνώσθη κατὰ πρῶτον ἡ γενικὴ ἔκθεσις περὶ τῶν ἐν Μεγαλοπόλει ἀνακαρῶν. Εἶτα ὁ γραμματεὺς ἐξέδοκε τὴν οικονομικὴν κατάστασιν τῆς Ἑταιρείας, ἧς τὰ μὲν ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς 878 λίρας στερλίνας, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 858. Τέλος δὲ ὁ ἐταῖρος Θ. Βέντ διηγήθη τὰς ἐν Ἀθυσσινίᾳ γενομένας ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλύψεις, ἐξ ὧν καταδεικνύεται πόσον ἐπιδραπεν ὁ ἑλληνισμὸς εἰς τὴν ἀρεστώσαν ἐκείνην γῶραν.

— Ἐξεδόθη περὶ αὐθὲν εἰς ἴδιον τόμον ὁ *Λόκτωρ Πασκάλ* τοῦ Ζολᾶ, τὸ τελευταῖον μυθιστόρημα τῆς σειράς τῶν Ρουγκῶν Μακκάρ.

— Ὁ *Αἰμίλιος Δεσαδὲλ* ἐξέδοτο ἐν Παρισίσις ὑπὸ τὸν τίτλον *Λαμαρτίνος* διτόμον μελέτην περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ ποιητοῦ τῶν *Μελετών* καὶ τοῦ συγγραφέως τῆς *Ἱστορίας τῶν Γερουδιῶν*. Κρίνεται ὡς ἀποδίδουσα δικαιοσύνην εἰς τὸν πολλάκις παραγνωρισθέντα καὶ ἀδικηθέντα ποιητήν.

— Ὑπὸ τὸν τίτλον *Un scrupule* ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Παύλου Βουρζὲ νέον μυθιστόρημα. Εἶνε ἡ ἱστορία νεαρῆς ἀδελφῆς ἐταίρας διατηρηθείσης ἀγνῆς μέχρι τέλους τῆ ἐνεργεία τοῦ ἐραστοῦ τῆς ἀδελφῆς τῆς, ἀσώτου ἀλλ' ὄχι κατὰ βάθος διεφθαρμένου.

— Ὑπὸ τοῦ Παύλου Μαργκερίτ ἐξεδόθη διήγημα ἐπιγραφόμενον *Ma Grande*. Εἶνε ἡ τρυφερὰ καὶ συγκινητικὴ ἱστορία ἀδελφῆς μεγαλητέρας ἀρρωσθηθείσης εἰς τὸν μικρὸν τῆς ἀδελφόν, μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς τῶν.

Ἐπιστημονικά

Ὁ καθηγητῆς Ρυτιμέγερ ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν τῇ ἑλθετικῇ *Γεωλογικῇ Ἐπιθεωρήσει* ἀρθρον πολλοῦ ἐνδιαφέροντος περὶ διαφόρων προκατακλυσμικῶν μαστοφόρων εὐρεθέντων εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Μπάλ καὶ ἄλλου.

— Ὁ ἄγγλος ἀστρονόμος Πίκεριγκ ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ περιοδικῷ *Ἀστρονομία καὶ Ἀστροφυσικὴ* μελέτην περὶ τῶν διαφόρων ἀπορρώσεων τοῦ πλανήτου Ἄρεως. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀτυοσαφείας λαθῶν, ὁ Πίκεριγκ λαμβάνει ὡς ὄρος συγκρίσεως διάφορα γήινα ἀντικείμενα, ὡς ἐκ τῶν προσουλάσεων δὲ τούτων αἱ παρατηρήσεις του κρίνονται πολλῆς προσοχῆς ἄξιαι ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων.

— Ἐν *Yorkshire* τῆς Ἀγγλίαις ὁ καθηγητῆς Hummel ἐποιήσατο διαλέξιν περιεργωτάτην περὶ τῶν διαφόρων μέσων τὰ ὅποια μεταχειρίζονται πρὸς βαφὴν διάφοροι πρωτογενεῖς λαοί, ὡς οἱ Τιμάναι, οἱ Μένδαι, οἱ Μαρόροι κτλ.

— Ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὁ κ. Ἀρσονβὴλ παρουσίαις διαφόρους αὐτοῦ παρατηρήσεις περὶ τῆς ζωῆς τῶν νευρῶν καὶ τῶν μυῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ζώου. Διὰ συσκευῆς εὐκλισθητοτάτης ἐρευρεθείσης ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ μοσφίονου, ὁ Ἀρσονβὴλ καταδεικνύει ὅτι δέκα ὅλας ὥρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ζώου τὰ μὲν νευρα ἐξκολουθοῦν νὰ μεταδίδουσιν ἡλεκτρικὰ ρεύματα, οἱ δὲ μῦς νὰ εἶνε ἐπιδεκτικοὶ συστολῆς, τοῦτο δ' ἐννοεῖ λέγων ζωὴν τῶν μυῶν καὶ τῶν νευρῶν.

Θεατρικά

Μετὰ μεγάλην ἐπιτυχίαν παρεστάθη ἐν Παρισίσις ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Ἐλευθέρου Θεάτρου τὸ κοινωνικὸν ὄραμα τοῦ γερμανοῦ Χουπμαν *Οἱ Ἐπίταια*, πραγματευόμενον τὸ φλέγον ἐργατικὸν ζήτημα.